

NOTULEN van de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 5 maart 2015 vanaf 20.00 uur.

Voorzitter: de heer drs. J.M. Staatsen, burgemeester.

Griffier: de heer J. van der Does.

Aanwezige leden: de heren F. von der Assen, mr. drs. C. Bremmer, drs. S.W.C. van den Dool, A.A.L. Eversteijn, ing. P.T. van der Haven, mevrouw E. van Herk, mevrouw drs. M.A.M. Lamers, de heren E.M.L.H. Maassen, drs. M. van der Meij, J.P. Middelburg en drs. N. Mol, mevrouw A. Okma, de heren R.F. Prang en J.C.M. Rasch, mevrouw A.M. Schrijver en de heren J. Smit, A.A. in 't Veen en R.J.M. Zoetemelk.

Afwezig lid: de heer R. Riphagen.

Aanwezige wethouders: de heer mr. E.P. Beimers, mevrouw B.B.M. Bremer en mevrouw drs. I.C.J. Nieuwenhuizen.

1. Opening en vaststelling agenda

De **voorzitter**: Ik open de vergadering. Ik heet de raadsleden, de gasten op de tribune, de inwoners, de ambtenaren en de mensen die thuis meekijken, van harte welkom. De heer Riphagen heeft zich moeten afmelden. Kan de raad zich vinden in de agenda?

De heer **Van den Dool** (VVD): Voorzitter. Volgens mij is het handig om de motie over infrastructurele projecten aan het eind van het agendapunt over het Knooppunt Voorschoten te behandelen.

De **voorzitter**: Wilt u de motie behandelen bij het agendapunt over het Knooppunt Voorschoten?

De heer **Van den Dool** (VVD): Of direct daarna.

De **voorzitter**: Ik heb van de kant van het college begrepen – ik ben nu even boodschapper – dat men de motie heeft gezien, dat het gevoel bestaat dat deze zeer brede motie een redelijke impact heeft en dat het college er de voorkeur aan zou geven om hier eerst in de commissie over te spreken. We zeggen weleens dat wij niet te veel impulsbesluitvorming moeten doen. Ik heb van de kant van het college begrepen dat het de discussie graag met de raad

wil aangaan, maar bij voorkeur eerst op commissieniveau. Als u een inhoudelijke toelichting van het college wilt, zal wethouder Bremer die gaarne geven, maar als u instemt met het procedurevoorstel om de motie eerst in de commissie te bespreken, is dat niet nodig.

De heer **Van den Dool** (VVD): Dat is op zich prima. Gelet op het aantal indieners en mede-indieners van de motie, is er brede steun. Wat dat betreft, lijkt het mij goed om de motie in een ander kader te behandelen. Dan kunnen we misschien ook beter met elkaar spreken over het kader en over hoe er gerapporteerd wordt.

De **voorzitter**: Fijn, dank u wel. We hebben kennisgenomen van de motie, die wordt geagendeerd voor de eerstkomende commissievergadering. Dat zal dan wel de commissie WRG zijn, maar dat bekijken wij nog.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Vaststellen raadsnotulen van 29 januari 2015.

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

3. Lijst van ingekomen stukken voor de gemeenteraad.

Besloten wordt overeenkomstig de voorstellen tot afdoening.

4. Vragenuurtje

De **voorzitter**: Aan het eind van het vragenuurtje wil wethouder Bremer de raad graag informeren over de situatie bij Panta Rhei, want er is iets te vertellen over het schoolbestuur.

• Thuiszorg

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Naar aanleiding van berichtgeving in de NRC van afgelopen dinsdag over de zorgwekkende situatie bij veel thuiszorgorganisaties vraagt mijn fractie zich in algemene termen af of dat soort zaken ook speelt bij de thuiszorgverleners die de gemeente Voorschoten gebruikt. De concrete vragen zijn: is bekend of Voorschoten aan de toeleveranciers minder dan de kostprijs van de zorg betaalt, hanteren wij standaard voor die zorgverleners om hun werknemers minimaal een bepaald loon te betalen – daarbij denk ik uiteraard aan een cao-loon – en zijn bij het college situaties bekend bij de door ons gebruikte zorgverleners waardoor financiële problemen dreigen die eventueel ook een weerslag kunnen hebben op de zorg maar ook op de werknemers in de zorg, die dan immers salaris moeten missen of zelfs ontslagen worden? Dat zijn onze vragen.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Voorzitter. De eerste vraag is of we in Voorschoten bij de aanbesteding van de zorg door de bodem zakken met de tarieven doordat we minder dan de kos-

ten van de hulp zouden betalen. Dat is niet het geval, want bij de aanbesteding van de huishoudelijke ondersteuning is gekozen voor resultaatfinanciering. Dit betekent dat we niet meer met uurtarieven werken, maar met een vast bedrag van € 189 per periode van vier weken. In het contract is opgenomen dat de zorgaanbieders samen met de cliënt in een ondersteuningsplan vastleggen wat de cliënt zelf nog kan, wat zijn omgeving kan en, in aanvulling daarop, wat dus nog aan professionele huishoudelijke ondersteuning geboden moet worden. Een kleine twintig aanbieders hebben hiermee ingestemd door het ondertekenen van het contract; daar heb ik volgens mij al eerder over gerapporteerd. Bovendien zijn zij gedurende het bestuurlijke aanbestedingstraject meegenomen in de omslag naar die resultaatfinanciering. Dus nee, er wordt niet door de bodem gezakt.

Betalen de door Voorschoten gebruikte zorgverleners minimaal cao-lonen? In 2014 heeft de gemeente in H6- en H3-verband de Wmo-begeleiding en huishoudelijke ondersteuning bestuurlijk aanbesteed. Alle grote zorgaanbieders die door Voorschoten zijn gecontracteerd, betalen al conform de cao. Concreet is dat de cao VVT. De afweging die daar vorig jaar aan ten grondslag lag, was dat wij kleine zorgaanbieders, zoals zzp'ers, die kwalitatief goede zorg kunnen aanbieden, niet bij voorbaat willen uitsluiten van opdrachten en dus van werkgelegenheid. Daarom werd het in de deelovereenkomst opnemen van het verplicht voldoen aan de cao-loonbepaling niet wenselijk geacht, juist om ook de zzp'ers en de kleine zorgaanbieders ruimte te geven. De grote zorgaanbieders voldoen daar automatisch al aan.

Tot slot de vraag of wij weten of er financiële problemen bestaan en/of dat er ontslagen dreigen. Van financiële problemen bij aanbieders is ons op dit moment niets bekend. Een aanbieder heeft kenbaar gemaakt dat de omslag naar resultaatfinanciering gepaard kan gaan met ontslag van medewerkers, maar op dit moment is daar nog niets over bekend.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Ik ben redelijk gerustgesteld, maar mag ik ervan uitgaan dat wij, als de situatie verandert en als zich ontwikkelingen voordoen, dat van het college horen voordat wij dat bijvoorbeeld in de media lezen?

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Ja, u kunt erop vertrouwen dat wij dat zullen doen als wij ook op tijd geïnformeerd zijn. Wij zullen de raad direct informeren zodra wij informatie hebben.

• *Faillissement ROC Leiden*

De heer **Prang** (CDA): Voorzitter. Zoals bekend is onlangs het doek gevallen voor het ROC Leiden. Financiële problemen met betrekking tot vastgoed hebben daarbij een grote rol gespeeld. Gelukkig wordt het onderwijs overgenomen door het ID College, maar in de lokale pers hebben wij gelezen dat de ontmanteling van het ROC ook raakt aan de lokale en regionale arbeidsmarkt. Dat heeft te maken met het feit dat het ROC Leiden indertijd met de gemeente Leiden maar ook met Holland Rijnland afspraken heeft gemaakt over het arbeidsmarktbeleid, vooral over de werkgelegenheid voor laagopgeleide jongeren. De vraag van de

CDA-fractie is of en in hoeverre dit Voorschotense jongeren raakt en, zo ja, hoe de wethouder dit probleem denkt te adresseren.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Voorzitter. Op het niveau van Holland Rijnland is er overlegd met alle vso-scholen en de scholen voor praktijkonderwijs. De afspraken die reeds gemaakt waren met het ROC, worden allemaal overgenomen door het ID College. Van belang is dus dat het onderwijs is gegarandeerd. Het college van de gemeente Leiden ziet met name toe op de kwaliteit en de continuïteit van het onderwijs. Leiden vervult dus de rol van contactgemeente. Ik kan niet direct ingaan op de Voorschotense leerlingen, maar het gaat natuurlijk over alle leerlingen die op het ROC Leiden zitten.

De heer **Prang** (CDA): Voorzitter. Ik sluit mij aan bij de eerdere opmerking van de heer Middelburg: wij vertrouwen erop dat wij door de wethouder worden geïnformeerd als hierover informatie bekend wordt.

De **voorzitter**: Dat wordt door de wethouder bevestigd.

• *Privacyreglement Jeugd, Wmo en Werk en Inkomen*

De **voorzitter**: Dit punt is aangekaart door zowel GroenLinks als D66. Ik neem aan dat wij die vragen kunnen combineren. Ik geef het woord eerst aan D66. Daarna bekijken we of de vragen van GroenLinks betrekking hebben op hetzelfde; zo ja, dan doen we het in één keer.

Mevrouw **Okma** (D66): Voorzitter. Wij reageren op een persbericht dat het college op 13 februari heeft doen uitgaan. Daarin wordt gesteld dat de privacy in Voorschoten gewaarborgd is en worden maatregelen genoemd, maar er wordt ook aangegeven dat bij de complexe gevallen de bij de zorg betrokken instellingen geen persoonlijke gegevens uitwisselen. Wij vragen ons af hoe je dan voorkomt dat de instanties langs elkaar heen werken ten koste van de gewenste verbetering, waarbij instanties elkaar juist weten te vinden. Wij vinden dit bovendien een beetje moeilijk te combineren met de eerdere opmerking van wethouder Bremer in de commissievergadering dat de afspraken over privacy nog steeds gelden. Wij willen weten waaruit blijkt dat die afspraken nog steeds gelden en waarom het lukt om die afspraken te verlengen, terwijl het niet lukt om op tijd een amendement uit te voeren waarin wordt gesteld dat er eind januari een nieuw privacyreglement zou moeten zijn. Dat vinden wij een beetje raadselachtig, in combinatie met die complexe gevallen, waarover geen gegevens worden uitgewisseld, terwijl in de pilot wel degelijk is uitgewisseld. Sterker nog: instanties hebben geklaagd dat de privacy onder druk stond omdat iedereen in het systeem kon kijken. Klopt het persbericht niet of is er iets af te dingen op wat de wethouder heeft gezegd? Dat zouden wij graag willen weten.

De **voorzitter**: Mevrouw Lamers, sluiten uw vragen voldoende hierbij aan om alle vragen in één keer te doen?

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Nee.

De **voorzitter**: Oké, dan vraag ik wethouder Bremer om eerst op deze vragen in te gaan.

Wethouder **Bremer**: Voorzitter. Bij complexe casussen, waarbij dus meerdere partijen betrokken zijn bij de zorg en de ondersteuning van het huishouden en gezin, wordt de regie gevoerd vanuit het gebiedsteam. De regisseur staat naast de cliënt. In die gezamenlijkheid wordt voorkomen dat de betrokken instanties langs elkaar heen werken.

Op de tweede vraag is het antwoord dat gemeenten ook al voor 2015 de verantwoordelijkheid hadden voor een goed en zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens van burgers. Hiervoor gelden de domeinspecifieke wettelijke kaders, zoals de Wet bescherming persoonsgegevens. Aan de partijen die in de pilot hebben meegedraaid, is gevraagd om capaciteit en expertise in te brengen in het gebiedsteam. De leden van het gebiedsteam zijn onder directe aansturing van de gemeente gebracht en vallen daarmee onder de privacyregels die gelden voor de gemeenten. Tevens is zowel de gemeente als het gebiedsteam gebonden aan het privacyconvenant dat is afgesloten in het kader van het Meldpunt Zorg en Overlast. Bij het afsluiten van een privacyconvenant zijn wij grotendeels afhankelijk van externe partijen; dat is volgens mij het raakvlak met de vragen van GroenLinks. De betrokken partijen moeten komen tot consensus over het doel waarvoor de gegevens worden uitgewisseld en moeten instemmen met een uniforme werkwijze die verband houdt met privacy. Gelet op de enorme veranderingen die zowel inhoudelijk als organisatorisch in het veld plaatsvinden, is dit voor de organisaties een enorme uitdaging.

De pilot in 2014 had betrekking op de samenwerking in het sociaal wijknetwerk. De casussen in de pilot hadden betrekking op bestaande taken van de gemeente. Als er gegevens werden uitgewisseld, gebeurde dat alleen na uitdrukkelijke toestemming van de cliënt. Zwaardere multi-problematiek, zoals we die hebben besproken, viel toen nog onder de verantwoordelijkheid van de rijksoverheid en maakte geen onderdeel van de pilot uit.

Mevrouw **Okma** (D66): Voorzitter. Ik begrijp dat een regisseur inzage heeft in alle gegevens, maar toch gegevens moet uitwisselen met instanties. Hij wisselt dus wel gegevens uit in dat gebiedsteam. Dat is dus nog onduidelijk. Ook wordt mij niet duidelijk of er sprake is van een verlenging van geldende regels of dat er niets nieuws is afgesproken en dat er gewoon vanuit een wettelijke bescherming verder wordt gewerkt. Daar krijg ik graag nog iets meer duidelijkheid over.

Wethouder **Bremer**: Voorzitter. Er is één regisseur, die overkoepelend is voor het gezin en die probeert te achterhalen welke zorg nodig is. Als de regisseur zegt dat zorginstantie X aan de slag moet, wordt de zorg uiteraard aangeboden aan zorginstantie X, die die zorg afneemt. Dan is de situatie zoals die altijd was. Het is dus niet zo dat die regisseur met heel veel instanties tegelijk over een casus spreekt. De regisseur is bij ons in dienst, bekijkt wat er no-

dig is en roept de instantie erbij die die zorg kan leveren. Die instantie gaat dan natuurlijk verder met de casus, met de patiënt.

Het tweede punt heb ik volgens mij al eerder aangegeven. We hebben uiteraard de Wet bescherming persoonsgegevens, de wet op de privacy, die altijd geldend is. Daarnaast loopt het convenant door totdat er een nieuw convenant ligt.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Lamers.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Onze vragen sluiten hier inderdaad bij aan. Ik borduur voort op het zojuist gegeven antwoord: hoe is het dan mogelijk dat er wordt gewerkt met "één gezin, één plan" als er meerdere problemen zijn? Dat is het punt: dan raken meerdere zorgverleners betrokken bij één gezin. Het was juist de bedoeling dat zij niet meer langs elkaar heen werken. Ik heb op dat punt nog niet zo'n goed beeld.

Ten tweede: in het persbericht staat ook dat zeer binnenkort een speciaal op het sociaal domein toegespitst privacyreglement in werking treedt en dat er informatiefolders beschikbaar zullen komen voor onze inwoners. Uit de brief van het college begrijpen wij echter dat een privacyconvenant pas op 30 april aan de gemeenteraad kan worden voorgelegd en vervolgens pas aan het eind van het tweede kwartaal kan worden ingevoerd. Hoe verhoudt dit zich tot de term "zeer binnenkort"?

Wethouder **Bremer**: Voorzitter. Op dit moment vindt geen uitwisseling van persoonsgegevens plaats tussen consulenten Jeugd, Wmo en Werk en Inkomen. In het gebiedsteam, waarin de regie op multi-probleemcasussen wordt gevoerd, is de registratie anoniem. De behandeling van casuïstiek gebeurt zonder naam en toenaam. Zoals ik zojuist al zei, gaat het om "één gezin, één plan". Eén persoon heeft de regie en dat is de regisseur. Het is dus niet zo dat iedereen er alles van weet, zoals mevrouw Lamers zegt. Er is sprake van één regie en één plan voor één gezin. De regisseur heeft dus de regie; het woord zegt dat al bijna.

Mevrouw Lamers vroeg ook naar het convenant, dat inderdaad later is gesloten. Zoals ik in eerste instantie al zei, heeft dat te maken met externe partijen waarmee wij dat moeten afsluiten. Mevrouw Lamers vroeg zich af hoe dat zich verhoudt tot "zeer binnenkort". Er had misschien beter "zo spoedig mogelijk" kunnen staan. Het komt eraan.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. De registratie is anoniem. Het blijft voor ons moeilijk te begrijpen hoe dat gebeurt als je zowel met de reclassering als met de regisseur, de schuldhulpverlener, de jeugdzorg enzovoorts te maken hebt. Hoe doe je dat dan? Hoe match je dan?

Wat de tweede vraag betreft: er had op dat punt inderdaad meer duidelijkheid kunnen zijn. Wij betreuren hoe dit gaat.

Wethouder **Bremer**: Voorzitter. Ik denk even na over hoe het zo duidelijk mogelijk kan zijn. Volgens mij is het handig als ik even op papier zet wat precies de lijnen zijn qua privacy: wie is waarvoor verantwoordelijk en hoe lopen die lijnen? Dan heeft iedereen daar een beeld bij. Of mevrouw Lamers zegt dat ik nog een keer kan proberen om het uit te leggen.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Als u nog één poging kunt wagen, zou dat fijn zijn. Anders krijgen we het graag op papier.

Wethouder **Bremer**: Het gebiedsteam dat verantwoordelijk is voor de multi-probleemgezinnen – daar ligt uw zorg met name: als er meerdere zorginstanties betrokken worden – valt onder het ambtenarenreglement. In dat kader is de privacy geborgd. De zorginstellingen waarmee het gebiedsteam werkt, hebben natuurlijk ook privacyregels. Als je bijvoorbeeld naar de schuldhulpverlening, een ziekenhuis of een psychiater gaat, kan het natuurlijk niet zo zijn dat je dan niets kunt zeggen, want dan help je iemand niet. Dat is in het verleden natuurlijk ook altijd zo geweest. Dit heeft een andere vorm gekregen, maar dat wil niet zeggen dat de privacy niet meer gewaarborgd is. Vroeger was dat natuurlijk ook zo: als een gezin meerdere hulpinstanties nodig had, was de privacy ook gewaarborgd. Dat blijft natuurlijk zo. Ik ga de lijntjes toch op papier zetten, want ik zie dat mevrouw Lamers heel moeilijk kijkt.

De **voorzitter**: Ik weet het niet. Het kan best zijn dat mevrouw Lamers bedoelt dat zij het toch wel begrijpt. Dat weet je maar nooit. We moeten niet onnodig stukken gaan maken. Mevrouw Lamers, is het voor u helder geworden? Begrijpt u het?

Wethouder **Bremer**: Het kan op één A4'tje.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Ik zou het toch graag op papier willen krijgen. Ik kijk niet moeilijk. Ik wil gewoon heel helder hebben hoe dit gaat, want dit is ongelofelijk belangrijk.

De **voorzitter**: Dan begrijp ik dat de wethouder toezegt dat er nog een A4'tje komt om deze zaak helder en duidelijk te maken. Dan doen we het zo.

• *Distributiecentrum Mexx*

De **voorzitter**: Hierover leven vragen bij het CDA en D66.

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. Uiteraard verwijs ik graag naar het bericht in het Leidsch Dagblad van 28 februari en in andere media. Korthedshalve stel ik meteen mijn vraag: wat zijn in de afgelopen periode de betrokkenheid en de inzet van het college geweest ten opzichte van de nieuwe Eroglu Holding uit het oogpunt van werk en economie, nu het distributiecentrum van Mexx definitief uit Voorschoten vertrekt? Het college heeft in de recente afgelopen periode aangegeven steeds alert te zijn en het nieuws op de voet te blijven volgen. Kan het college de raad uitleggen wat dat adequaat volgen heeft betekend? Wat is in de afgelopen periode en misschien ook in de komende periode de inzet van het college geweest?

De heer **Van der Meij** (D66): Voorzitter. De eerste vraag is al gesteld door mijn collega, de heer Bremmer. Ik heb een aanvullende vraag: zou het college bij de nieuwe eigenaren een poging willen doen, bijvoorbeeld in regionaal verband, om het distributiecentrum toch in Voorschoten te handhaven?

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Voorzitter. Na alles wat de afgelopen tijd is gebeurd, waren we sowieso van plan om vandaag een verklaring af te leggen om de raad volop mee te laten delen in het feitenrelaas dat bij ons bekend is. Ik zal dus een hele verklaring voorlezen waarin de antwoorden op de vragen zijn verwerkt.

Hoewel er in de media veel aanwijzingen zijn dat de nieuwe Mexx-directie Voorschoten wil verlaten, wil ik toch een slag om de arm houden, zoals dat heet. Vooropgesteld: in alle jaren waarin Mexx in Voorschoten actief was, heeft de gemeente een goed en nauw contact gehad met het modemerkt. In de Dobbewijk was Mexx altijd een belangrijke en constructieve gesprekspartner. Door het plotselinge en onverwachte faillissement van delen van het Mexx-concern in december 2014 is aan deze goede relatie heel abrupt een einde gekomen. Direct na het uitspreken van het faillissement inventariseerde de curator de mogelijkheden van een doorstart. Op 3 februari jl. stond dan ook op de website van de curator: "Mexx maakt nu een doorstart onder de vleugels van het Turkse kleding- en retailbedrijf Eroglu. Dit bedrijf is wereldwijd actief met modeketens Colin's en Loft. De nieuwe eigenaar behoudt het merk Mexx en (her)opent acht winkels in Nederland. Zij zal zoveel mogelijk van het oude personeel in dienst nemen. In de komende maand zal meer duidelijkheid komen over de verdere inrichting van het nieuwe Mexx. (...) Het Nederlandse concern zal dus (in afgeslankte vorm) blijven voortbestaan!" Aldus de curator.

Mexx is een internationaal opererend bedrijf. Mexx heeft 500 winkels in 56 landen en een omzet van € 1,2 miljard. Het werkt in Nederland zonder cao en het personeel kan in het proces geen beroep doen op bondsondersteuning. Bij een dreigend faillissement is de gemeente dan ook geen partij of gesprekspartner. De sluiting dan wel de doorstart van het bedrijf ligt volledig bij de curator, de eventuele nieuwe eigenaar en, wat de ontslagvergunning betreft, het UWV. Het UWV is ook de gesprekspartner bij het begeleiden van werk naar werk dan wel bij het verlenen van een WW-uitkering. De curator heeft in een eerder stadium ontslag aangevraagd voor alle medewerkers, onder wie die van het distributiecentrum. Hoewel wij als gemeente formeel geen gesprekspartner zijn, raakt dit onze gemeente uiteraard wel. Dit raakt onze economische infrastructuur, maar zeker ook individuele werknemers die in onze gemeente woonachtig zijn. Er werken achttien Voorschotenaren bij Mexx in de Dobbewijk. Ik heb mij als wethouder daarom voortdurend door het UWV laten informeren over de stand van zaken en de stappen die werden ondernomen. Direct contact van de gemeente met de curator past daar niet bij, gelet op de leading rol van het UWV, maar wel het samen met het UWV onderzoeken op welke manier wij vanuit de overheid nog kunnen bijdragen aan het behoud van de onderneming of de gevolgen van ontslag tot een minimum kunnen beperken.

Ambtelijk is daarover voortdurend contact geweest in december en januari. Zoals gezegd, ben ik daar steeds over geïnformeerd.

Een onderdeel van ons overleg is een nader onderzoek: zouden de extra sectorgelden die het ministerie beschikbaar heeft gesteld voor de begeleiding van onder andere "van werk naar werk"-trajecten, zonder ontslag inzetbaar zijn? Ook de O&O-fondsen zijn daarbij in beeld geweest. Zij zijn echter allebei niet voor dit doel inzetbaar, zodat uitsluitend het reguliere instrumentarium van het UWV inzetbaar blijft. Dat is niet gericht op het in stand houden van het bedrijf, maar op de gevolgen van de sluiting. Het UWV en wij als gemeente zijn voorts nog niet formeel geïnformeerd over het vertrek dan wel de ontmanteling van het distributiecentrum in onze gemeente. Voor zowel het UWV als voor de gemeente is dit een onverwachte wending van de gebeurtenissen, maar deze gebeurtenissen kunnen door de nieuwe eigenaar van Mexx autonoom worden ingezet. Vanuit de gemeente is er inmiddels contact geweest met het juridische team AMS Advocaten, dat Eroglu heeft bijgestaan bij de overname van Mexx, met het verzoek om opheldering over de berichtgeving in de media. AMS Advocaten heeft aangegeven, dit contact tussen de gemeente en Eroglu te gaan leggen. De eigenaar van het gebouw waarin het distributiecentrum zich bevindt, het Bouwfonds, heeft de gemeente laten weten nog steeds in gesprek te zijn met de nieuwe eigenaar van Mexx. Het huurcontract van het pand in de Dobbewijk is door de curator meteen na het uitspreken van het faillissement in december opgezegd. Een dergelijke opzegging laat het faillissementsrecht toe.

De informatie in de media lijkt recent en vergt duidelijk nader overleg met het UWV en met de nieuwe directie van Mexx. Dat overleg moet helder maken of de sluiting een onomkeerbaar besluit is. In het geval van onomkeerbaarheid zal ik mij vooral richten op het beperken van de gevolgen. Verder inzicht in de ontslagen werknemers is dan wel vereist. Het UWV heeft in de afgelopen periode vijf voorlichtingsbijeenkomsten gegeven waarbij informatie is gegeven over de procedure voor het aanvragen van een faillissementsuitkering en een WW-uitkering. In het geval dat werknemers langdurig recht hebben op een WW-uitkering, is het UWV verantwoordelijk voor de begeleiding naar werk.

Samengevat: het is zeer te betreuren dat een dergelijke nieuwe werkgever van zins is om onze gemeente te verlaten; althans, zo lijkt het. Het Bouwfonds laat als eigenaar van het pand weten dat het op dit moment nog in gesprek is met de nieuwe eigenaren van Mexx. Bij een onherroepelijk besluit tot sluiting zullen wij ons richten op het beperken van de gevolgen van ontslag voor de individuele werknemers. Het UWV is daarbij als eerste aan zet, maar wij zullen alles doen om samen met het UWV het best mogelijke arrangement voor de betrokken werknemers te ontwikkelen. Mijn wens is in ieder geval om samen met het UWV het gesprek met de nieuwe eigenaar van Mexx aan te gaan over de toekomst van het distributiecentrum; daarvoor zijn de eerste stappen gezet. Ik zal de raad uiteraard informeren over het verloop daarvan. Volgens mij heb ik hiermee ook antwoord gegeven op de gestelde vragen.

De **voorzitter**: Dank u zeer voor deze uitgebreide verklaring. Het onderwerp is belangrijk genoeg om daar wat tijd voor te nemen. Zijn er nog aanvullende vragen?

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. Wij hebben de uitgebreide verklaring van de wethouder zeer gewaardeerd. Ik constateer dat de wethouder een vraagteken zet bij "onherroepelijk". Als het aan haar ligt, is sluiting niet onherroepelijk. Zij zal alles doen om te bekijken of het tijt te keren is. Zo vertaal ik haar woorden. Dat waarderen wij zeer. Wij worden graag geïnformeerd over die inspanningen.

De wethouder zei dat het gaat om achttien werknemers. Er zijn natuurlijk ook werknemers via een uitzendbureau of een ander verband dan een formeel, vast dienstverband. Gaat het bij die achttien werknemers puur om mensen met een dienstverband of heeft de wethouder daarmee al meegerekend dat werknemers ook op een andere manier in dienst kunnen zijn? Dan zou het immers om meer dan achttien mensen kunnen gaan.

Ik begrijp dat de wethouder voorlopig contact blijft onderhouden met de curator, het juridisch team van AMS Advocaten en ook met het Bouwfonds Nederlandse Gemeenten. Heb ik dat goed begrepen?

De heer **Van der Meij** (D66): Voorzitter. Ik dank de wethouder voor de vrij uitgebreide beantwoording, die al aardig wat zendtijd van het college voor vanavond innam. Ik heb nog een paar vragen. Wat was de relatie tussen de gemeente Voorschoten – althans: het college van B en W – en de directie van Mexx? De wethouder zei in één zin dat er niet met de curator is gesproken. Klopt dat? Misschien heeft zij in een andere zin aangegeven dat er wel met een curatorenteam wordt gesproken. De wethouder had het over achttien werknemers, maar Mexx heeft natuurlijk ook een uitstraling naar winkeliers, omdat mensen hun aankopen in Voorschoten doen en hun vrije tijd in Voorschoten besteden. Het gaat dus om meer mensen dan om achttien werknemers.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Meij, in het vragenuurtje is het de bedoeling dat de inbreng zo veel mogelijk in vragen wordt geformuleerd. U bent nu bijna bezig met een eerste termijn. Ik verzoek u vriendelijk om puntig naar de vraagstelling te gaan.

De heer **Van der Meij** (D66): Vindt de wethouder het niet belangrijk om ook de andere gevolgen van het vertrek van Mexx in ogenschouw te nemen?

De **voorzitter**: Ik geef het woord aan onze puntige wethouder.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Ja, die zal nu heel puntig zijn. Is de sluiting onherroepelijk? Zoals ik al aangaf, zijn wij formeel nog niet geïnformeerd en geeft het Bouwfonds aan nog in gesprek te zijn. Wij hebben nu ook gevraagd om een formeel overleg. Daar zullen wij de raad over informeren; daar sloot ik mijn betoog van zojuist mee af.

Bij de achttien werknemers gaat het om de eerste informatie die wij hebben, want het heeft heel lang geduurd totdat wij exacte aantallen hadden. Voor zover ik weet, gaat het daarbij alleen om dienstverbanden. Dat is wat ik weet, maar ik kan hier later op terugkomen wanneer ik meer informatie heb. Dat is echt een kwestie van wachten.

Het klopt dat de contacten met de curator, AMS Advocaten en het Bouwfonds op dit moment volop lopen. De heer Van der Meij vroeg naar het contact van het college van B en W met de Mexx-directie. Ik weet niet precies wat hij bedoelt: met de huidige Mexx-directie of met de nieuwe Mexx-directie?

De heer **Van der Meij** (D66): Ook met de nieuwe directie.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Zoals ik zojuist al aangaf, is er nog geen rechtstreeks contact tussen ons en de nieuwe Mexx-directie. Dat is er wel geweest met de oude Mexx-directie, natuurlijk met name met de lokale managers, ook in het kader van de hele herstructurering in de Dobbewijk. Ik ben het volledig met de heer Van der Meij eens dat dit natuurlijk ook verdere gevolgen en een uitstraling naar de winkeliers heeft. Dat zouden we in kaart kunnen brengen, maar ik denk dat wij de inspanningen nu in eerste instantie echt moeten richten op de vraag of er nog mogelijkheden zijn om te proberen om het distributiecentrum toch hier te houden. Ik heb echter ook al aangegeven in welke omvang Mexx opereert. Ik heb nog niet gezegd dat pas volgende week het rapport van de curator helemaal vrijkomt. Dan weten we dus precies hoe en wat. Ik vind het belangrijk dat we met name die twee sporen volgen: nagaan wat er nog mogelijk zou kunnen zijn om het distributiecentrum hier te houden en, als de sluiting definitief is, het zo goed mogelijk oppakken van de gevolgen voor de werknemers door in ieder geval te proberen om hen te begeleiden naar werk.

• *Tunnelveiligheid*

De **voorzitter**: Ik weet niet of ONS Voorschoten de vragen nog even wil toelichten. Er is gevraagd of er sprinklers zijn opgenomen in het veiligheidsplan voor de aan te leggen tunnel van de RijnlandRoute. Er is een tunnelveiligheidsplan. De verantwoordelijkheid daarvoor ligt bij de provincie. Dat tunnelveiligheidsplan heeft ter inzage gelegen bij de inspraak over de inpassingsplannen voor de RijnlandRoute. Dat plan is gemaakt door een multidisciplinaire werkgroep, maar valt dus onder het gezag van de provincie, van het college van GS. In dat plan is niet voorzien in een sprinklerinstallatie. Hoe komt dat? Er is een LTS, een Landelijke Tunnelstandaard, die landelijk voor alle rijkstunnels wordt gebruikt. De provincie heeft die standaard overgenomen. In die standaard is een sprinklerinstallatie of een watermistinstallatie geen onderdeel van het voorzieningenniveau. Daarom is in het tunnelveiligheidsplan geen sprinklerinstallatie opgenomen. Daarnaast is ook nog een eigenstandige risicoanalyse gemaakt door de brandweer en de veiligheidsregio. Ook op basis van die analyse was het oordeel dat een sprinklerinstallatie geen randvoorwaarde is bij de aanleg van deze tunnel.

Zoals ik al aangaf, geef ik het woord nu graag aan wethouder Bremer over Panta Rhei.

• *Panta Rhei*

Wethouder **Bremer**: Voorzitter. Ik dank de raad voor het feit dat ik even gebruik mag maken van het vragenuurtje. Gisteren is bekend geworden dat de voorzitter van het college van bestuur van de scholenstichting Panta Rhei is ontslagen en dat de stichting aangifte heeft gedaan. Dat was voor mij aanleiding om vandaag contact te zoeken. Wij hebben gesproken met de voorzitter. Zij gaf aan dat er met betrekking tot de Voorschotense scholen – wij hebben twee scholen met een Panta Rhei-schoolbestuur – geen aanwijzingen zijn dat daar onregelmatigheden hebben plaatsgevonden. Het gaat in Voorschoten overigens om geheel andere bouwers dan de bouwers die betrokken zijn geweest bij de affaire met asbest op de Leidschendamse scholen. Daar doet de FIOD nog steeds onderzoek naar. Het onderzoek of er sprake is van strafbare feiten, ligt nu dus bij de FIOD. Om die reden is de stichting uiteraad terughoudend met informatie. De voorzitter laat verder weten dat de financiële situatie van de stichting in Voorschoten en in het algemeen goed is en dat de bestuurlijke perikelen geen invloed hebben op het functioneren van de scholen. Dat loopt allemaal goed. Dat wilde ik de raad graag meegeven.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de raad kennisneemt van deze verklaring.

5. Vaststellen verbreed gemeentelijk rioleringsplan 2014–2018 (raadsregistratienummer 3701).

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Allereerst wil ik namens de fractie van ONS Voorschoten aangeven dat wij heel blij zijn met de wijze waarop de bijlagen bij deze notitie zijn aangeleverd. Zij zijn goed leesbaar en ogen prettig. Het was een plezier om ze te ontvangen. Daar staat tegenover dat wij wel iets missen in de stukken, namelijk de beleidsmatige kant. Als we de voorstellen goed lezen, zien wij dat zij eigenlijk uitsluitend gaan over de wijze van financieren van de nieuw toegevoegde watertaken voor de riolering. Was dit niet een mooie gelegenheid om het ook te hebben over bijvoorbeeld de milieu- of veiligheidsaspecten die te maken hebben met die nieuwe watertaken? Wij nodigen het college er dan ook toe uit om daar in het vervolg op terug te komen, zodat wij het ook over de beleidsmatige kant van zowel water als riolering kunnen hebben.

Riolering onttrekt zich grotendeels aan onze waarneming en dat is een goede zaak. Toch kan er onder de grond veel gebeuren waar wij geen weet van hebben. Eigenlijk zou het plan daarover moeten gaan: de veiligheid, de samenstelling van de substantie in de riolering, het scheiden van hemelwater en afvalwater en noem het allemaal maar op. Nogmaals: wij zien die notitie, het beleidsstuk, met belangstelling tegemoet.

Nu kom ik bij het kernpunt. Het college stelt voor om watertaken toe te voegen aan de rioleringstaken, met als argument dat dat kan. Dat is absoluut waar; dat mag. De consequentie is echter dat de riolering een gesloten financieel systeem heeft, met als gevolg dat alle door

riolering gemaakte kosten gedekt worden door de rioolheffing. Door watertaken toe te voegen, verhoog je de kosten voor de burger. Het college stelt in zijn notitie dat het daarbij om ongeveer 2 ton gaat. Tegelijkertijd zegt het college dat die 2 ton dus vrijvalt in de algemene middelen. Daar blijft het bij. Daar hebben wij toch wel enige moeite mee, want dit is gewoon een lastenverzwaring voor de burgers, zonder dat daar meer service tegenover staat. Wij zullen dan ook samen met de VVD-fractie een amendement indienen waarmee wij voorstellen om dit budgettair neutraal te maken, zowel voor de burger als voor de gemeente.

De heer **Maassen** (SP): De heer Rasch en de fractie van ONS Voorschoten afficheren zich graag als ondernemend en sociaal. Daar kunnen we elkaar meestal prima in vinden, maar bij dit voorstel heb ik daar vraagtekens bij, want de heer Rasch zegt dat hij geen lastenverlaging wil en dat hij de verhogingen van de rioolheffing daarom verrekent met de ozb. Het probleem daarmee is dat de ozb hoger wordt naarmate je huis duurder is, terwijl de rioolheffing voor iedereen even hoog is. Als de heer Rasch dit voorstelt, haalt hij dus eigenlijk bij iedere burger in Voorschoten een bepaald bedrag weg en geeft hij dat via de ozb terug, waardoor mensen met een duur huis meer terugkrijgen. Zou hij daarop willen reageren?

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Ja, daar wil ik met plezier op reageren, met dank voor de gelegenheid. Wij zijn er inderdaad niet voor om dit op een andere manier terug te geven dan het geheven wordt. Het gaat dus puur om een compensatie aan de burgers: waar zij meer rioolheffing gaan betalen, zullen zij evenveel minder lokale lasten moeten afdragen aan de gemeente. Het is aan het college om uit te vogelen hoe dit precies werkt. Daar hoef ik mij niet mee bezig te houden, maar het effect moet zijn dat dit zowel voor elke burger als voor de gemeente budgettair neutraal gebeurt.

De heer **Middelburg** (PvdA): De heer Rasch zegt dat de precieze techniek van het eerlijk verdelen van de lasten hem niet uitmaakt. Daaruit concludeer ik dat hij er ook mee zou kunnen leven als die € 220.000 wordt toegevoegd aan de egaliseringsreserve riolering en wordt gebruikt voor een specifieke lastenverlichting van de rioleringslasten in plaats van voor een verlaging van de ozb.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Als dat belastingtechnisch mogelijk is, is dat ons even lief.

De heer **Maassen** (SP): Ik hoor de heer Rasch zeggen dat hij met het amendement de intentie heeft dat dit voor iedere burger budgettair neutraal gebeurt. Ik vraag hem om dat op te nemen in het amendement, zodat glashelder is dat dat de bedoeling van het amendement is.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Het is inderdaad de bedoeling dat, als wij een taak toevoegen aan een belaste andere taak en als die taak zijn eigen budgettering heeft, die budgettering meegaat met die taak, zodat dit voor de burger neutraal is. Hoe dit precies uitgewerkt moet worden, maakt mij eerlijk gezegd niet uit, als het effect maar bereikt wordt. Voor zover ik goed geïnformeerd ben, maakt de beraadslaging onderdeel uit van het besluit. Er is

dus weinig reden om de tekst van het amendement op dit punt aan te passen, maar als de heer Maassen zelf op dat punt wil amenderen, nodig ik hem daartoe uit.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. De heer Rasch eindigde met een punt dat ook GroenLinks heel interessant vindt. Ten behoeve van de continuïteit van de discussie begin ik daarmee. De verbrede rioolheffing gaat omhoog, omdat er watertaken worden gevoegd bij de kosten voor het riool. Dat is het voorstel. Voor iedere burger zal de rioolheffing dus met een even groot bedrag omhoog gaan. Dat moet, omdat er geen geld is gereserveerd voor de watertaken. Om te beginnen, is het heel jammer dat dit in het verleden niet is gebeurd. Dat wil ik hier toch wel even uitspreken. Nu zitten we hier met deze keuze.

Wij hebben in de commissie al aangegeven dat wij vinden dat er naar draagkracht moet worden gekeken. Door iedere burger moet evenveel betaald worden. Er worden nu al veel ontheffingen aangevraagd door mensen voor wie dit te veel is. Laten we het niet te ingewikkeld maken en laten we proberen om de kosten naar draagkracht te verdelen. Je zou bijvoorbeeld kunnen bekijken hoe het rioolrecht in Rotterdam is georganiseerd. Daar is de WOZ-waarde bepalend en zijn twee categorieën van heffing ingevoerd; dat zou zomaar kunnen voor de watertaken. Wij vinden dit eerlijk. De sterkste schouders moeten de zwaarste lasten dragen. Dat vinden wij een heel gezond uitgangspunt. Bovendien zit niemand te wachten op nog meer aanvragen voor ontheffingen. Vandaar dat wij samen met de SP een amendement indienen om dit mogelijk te maken. Dat is geen concreet voorstel in de zin van "wij willen per se dat het zo of zo gebeurt". Wij willen dat de heffing voor de watertaken wordt gerelateerd aan draagkracht en dat uiteindelijk dus twee of meer tarieven of misschien een glijdende schaal ontstaan, maar dat is aan het college. Dat lijkt ons de juiste gang van zaken, want anders zouden mensen in een kleine woning – op de zesde verdieping, in een kleine flat – evenveel moeten gaan betalen als mensen met een grote tuin, zoals wij in het amendement aangeven. Daar zit een oneerlijkheid in. Ik denk dat de heer Rasch hier heel blij mee zou kunnen zijn. Wij hopen dus op steun van de fractie van ONS Voorschoten voor het desbetreffende amendement, dat wij samen met de fractie van de SP indienen. Het amendement luidt:

"Amendement 100287.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 5 maart 2015,

gezien het raadsvoorstel 3701,

overwegende dat:

- Voorschotense burgers vanaf 2016 meer gaan betalen voor de rioolheffing, omdat de kosten voor de watertaken worden samengevoegd met de post riolering en er geen geld is gereserveerd voor de watertaken;*
- in 2014 al 474 aansluitingen kwijtschelding hebben gekregen voor de rioolheffing;*

- we er met het verhogen van die rioolheffing van uit kunnen gaan dat meer burgers ontheffing zullen aanvragen;
- het een belangrijk uitgangspunt is dat de zwaarste schouders de zwaarste lasten dragen;
- een differentiatie in heffing voor de watertaken daarom gewenst is;
- dit zou kunnen door de WOZ-waarde van onroerend goed te laten bepalen hoe hoog de heffing is en hierin bijvoorbeeld twee categorieën te onderscheiden;
- hierdoor uiteindelijk verschillende tarieven voor de uitgebreide rioolheffing zullen ontstaan, waarmee wordt voorkomen dat bewoners van een kleine flat de bewoners met een grote tuin subsidiëren;

verzoekt het college, de beslispunten van het raadsvoorstel als volgt te wijzigen:

1. *Het vGRP 2014–2018 Voorschoten vast te stellen, met uitzondering van de tarieven voor 2016 en verder;*
2. *Vanaf 2016 twee delen te onderscheiden in de rioolheffing: de bekostiging van het watertakendeel en de rioolkosten;*
3. *Het tarief voor de rioolkosten vast te stellen, zoals voorgesteld in het vGRP 2014–2018;*
4. *Het college te laten onderzoeken hoe het tarief voor de watertaken beter verdeeld kan worden over de draagkracht van de burgers;*
5. *Het college hierover te laten rapporteren in de eerstvolgende voorjaarsnota;*
6. *De extra kosten van 2015 te dekken uit de egalisatiereserve riolering;*
7. *De financiële gevolgen van het vastgestelde vGRP 2014–2018 voor de rioolheffing te verwerken in de begroting 2015 conform bijgevoegde begrotingswijziging,*

en gaat over tot de orde van de dag."

Er is nog een kwestie, namelijk het begrotingsoverschot. Ook op dat punt dienen wij een amendement in. Er staat dat er een overschot is van € 222.032. De heer Rasch heeft het daar al over gehad. Wij willen, zoals de heer Middelburg al zei, dat dat geld niet terugvloeit naar de begroting maar dat het in een aparte reserve wordt gestopt, zodat de gemeenteraad zelf kan besluiten wat daarmee gebeurt. Misschien hebben we het nodig voor watertaken of andere noodzakelijke taken, maar de gemeenteraad gaat daar dan over. Dat vinden wij heel goed. Wij vinden dit een heel aantrekkelijk amendement voor een gemeenteraad die zijn taak serieus neemt. Het amendement, dat mede wordt ingediend door de fractie van de SP, luidt:

"Amendement 100286.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 5 maart 2015,

gezien het raadsvoorstel nr. 3701 d.d. 20 januari 2015,

overwegende dat:

- *het college van burgemeester en wethouders voorstelt een bedrag van € 222.032 toe te voegen aan het begrotingssaldo over 2015;*
- *het begrotingssaldo een resultante is van wijzigingen in de exploitatie-uitgaven en mede afhankelijk is van zogenaamde mee- en tegenvallers;*
- *dit betekent dat pas aan het eind van het jaar zal blijken of dit bedrag nog werkelijk beschikbaar is;*
- *dit niet de bedoeling kan zijn, omdat dit bedrag dan zonder tussenkomst van de raad aan het eind van het jaar vervlogen kan zijn;*
- *dit bedrag op voorhand gereserveerd dient te blijven en pas door tussenkomst van de raad ingezet mag worden om een eventueel negatief begrotingssaldo aan te vullen;*

Besluit:

het voorgestelde besluit onder punt 4 zodanig te wijzigen, dat het bedrag van € 222.032 rechtstreeks in de algemene reserve wordt gestort."

In de commissie zijn nog meer zaken besproken, waaronder de milieumaatregelen. De Rekenkamercommissie heeft in 2009 gezegd dat de gemeenteraad over veel zaken kan besluiten en praten. De wethouder refereert daaraan in het stuk, maar noemt daarbij maar een paar aspecten. Dat is heel jammer. Een brede discussie was inderdaad op haar plaats geweest. Daar is nu geen tijd voor. Er staat tijdsdruk op dit voorstel, maar net als mijn voorganger pleit ik ervoor om die brede discussie wel te voeren. Zo sta je als gemeenteraad aan het roer. Dat gaat onder andere over milieumaatregelen. Er is veel wetgeving, ook vanuit Europa, over schoon water maar ook over nog veel meer zaken. Die zouden we erbij kunnen betrekken en dat is de brede discussie die in dat rapport is aangeraden.

Een ander punt dat in het rapport wordt genoemd, is de verantwoordelijkheid van de burger voor het eigen grondgebied, voor het zorgen van de eigen afvoer van water. Ook daarover kun je discussiëren. In de commissie hebben we het al even gehad over het onttregelen van tuinen, maar je zou het over nog veel meer zaken kunnen hebben. Ook dat is een beleidskader waarover wij als raad iets te zeggen zouden kunnen en naar onze mening ook zouden moeten hebben.

Tot slot de visie voor de langere termijn. De klimaatverandering laat zich nu al merken. We kunnen nog veel meer verwachten, zoals hevigere regenbuien en het blank staan van straten. In 2007 is iemand van het riool hier komen vertellen dat de riolen dat allemaal niet kunnen opvangen. Dat heeft ook gevolgen voor de architectuur. Ook dat zouden wij besproken willen hebben.

Kortom: we hebben twee amendementen ingediend en we hebben een aantal vragen of opmerkingen. Wij zouden graag zien dat de wethouder ook de milieutaken op zijn eigen bord laat liggen en daar iets mee gaat doen.

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. Wij kunnen terugzien op een zeer uitvoerige behandeling van dit onderwerp in de commissie WRG. Ik merk aan mezelf dat dat alweer lang achter ons ligt, want het kost bij wijze van spreken enige moeite om er na zo'n tijd weer in te komen, maar de hoofdlijn hebben wij neergezet tijdens de commissiebehandeling. De gemeente Voorschoten is in 2009 gestart met het inlopen van achterstallig onderhoud. Zij heeft de intentie om het achterstallig onderhoud in 2018 te zijn ingelopen. Dat lijkt ons een uitstekende ambitie. Voorschoten moet meters maken. Ik spoor het college ertoe aan om daar intensief mee door te gaan.

Naar aanleiding van de toezeggingen in de commissievergadering hebben wij een informatiebrief van 19 februari gekregen. Ik heb daar namens mijn fractie een vraag over, die wij in de commissie nog niet hebben kunnen stellen. Heb ik het goed begrepen dat er nog flinke besparingen mogelijk zijn? In punt 2 van de keuzemogelijkheden in het stuk, gedateerd op 19 februari 2015 en verzonden op 25 februari 2015, staat een bedrag van € 8 miljoen, in totaal zelfs € 24 miljoen, met drie mogelijkheden voor een besparing van € 8 miljoen: samenwerkende gemeenten, Holland Rijnland, Voorschoten en andere gemeenten. Welke besparingsmogelijkheden zijn er volgens het college nog in dit verband, gelet op punt 2 van de keuzemogelijkheden en vooral op punt 1? Daarin staat dat de samenwerking in het cluster Leidse regio is gericht op het toetsen van te verwachten besparingen die gericht zijn op een voorgestelde besparing in de Leidse regio van € 24 miljoen, et cetera. Daarop krijg ik graag een reactie.

Ik heb een vraag aan de indieners van het amendement van de VVD en ONS Voorschoten; die vraag is tevens een impliciete beantwoording van andere sprekers in de raad. Wij zijn van mening dat de discussie over de € 222.000 op het juiste moment en op de juiste plaats gevoerd moet worden. In de ogen van onze fractie is de behandeling van de Kadernota het moment om dit soort discussies te voeren. Dat is voorzien in juni 2015, dus over enkele maanden. Ons voorstel is dus om die discussie op dat moment te voeren. Ik nodig de indieners van onder andere het amendement van de VVD en ONS Voorschoten ertoe uit om die suggestie in hun voorstel op te nemen. Als zij dat doen, zijn wij bereid om daar met een open mind over na te denken.

De heer **Middelburg** (PvdA): Is het CDA principieel altijd van mening dat, als een project hogere of lagere kosten gaat dragen dan waarvoor het krediet reeds beschikbaar is gesteld, de besluiten daarover louter bij de Kadernota worden genomen? Is dat een lijn die u altijd volgt?

De heer **Bremmer** (CDA): Ik ben daar heel praktisch en pragmatisch over. Wij vinden dat de behandeling van de Kadernota in dit geval het juiste moment is om die discussie te voeren.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Als wij onze motie vandaag niet zouden indienen, zouden wij nu besluiten om de vrijvallende 2 ton te laten terugvloeien in de algemene middelen. Welke beslissruimte hebben we dan bij de behandeling van de Kadernota? Die gaat immers over de jaren die daarop volgen.

De heer **Bremmer** (CDA): Als is verbrande turf, mijnheer Rasch. Ook daarin ben ik heel pragmatisch.

De heer **Middelburg** (PvdA): Ik ben dol graag op pragmatici. Ik hoor graag het pragmatische argument van de CDA-fractie: waarom vindt zij het in dit geval het meest opportuun om dit te bespreken bij de behandeling van de Kadernota? Ik laat mij graag overtuigen door het pragmatische en ongetwijfeld zeer grondig doordachte argument.

De heer **Bremmer** (CDA): Ik treed nu maar in herhaling. Het gaat om het terugstorten in de egaliseringsreserve of om een bestemming voor andere doelen. We hebben twee keer per jaar een moment waarop we over de stand van de begroting en de uitgaven kunnen spreken. De behandeling van de Kadernota is hiervoor een zeer geëigend moment en wij gaan dat dan doen.

De heer **Maassen** (SP): Als de heer Bremmer niet wil instemmen met een begrotingswijziging, neem ik aan dat hij niet kan instemmen met beslispunt 4 van het voorliggende voorstel, want daarin wordt een begrotingswijziging voorgesteld. Dat is precies de reden om het hier nu wel over te hebben. Daarop krijg ik graag een reactie van het CDA.

De heer **Bremmer** (CDA): Ik wacht de vervolgdiscussie in deze raad af en we hebben ook nog een tweede termijn om te reageren.

De **voorzitter**: Er zijn nog twee interrupties.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Mijn vraag was of het CDA hierover een amendement gaat indienen. Ik constateer dat dat nog niet het geval is, maar dat dat nog wel zou kunnen gebeuren.

De heer **Van den Dool** (VVD): De heer Bremmer stelde een vraag over ons amendement. De intentie van het amendement is belastingneutraliteit; je kunt de belasting niet aan de ene kant verhogen en aan de andere kant ongewijzigd laten. Je kunt de intentie nu dus uitspreken. De effectuering en de precieze technische uitvoering kunnen inderdaad tot juni worden uitgesteld, maar de intentie moet duidelijk zijn. Misschien kan het CDA beter leven met die zinsnede.

De heer **Bremmer** (CDA): Oké, met die uitleg kunnen wij zeker leven.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. In de commissie hebben we dit onderwerp uitgebreid behandeld en hebben we ook uitgebreid stilgestaan bij een van de heikele punten, de financiering. Voor de duidelijkheid zou ik een onderdeel van die discussie even terug willen halen, namelijk de lastenverschuiving. Op dit moment worden alle rioolkosten betaald uit de rioolheffing. Dat is wettelijk zo geregeld. Je mag de rioolheffing niet gebruiken om daar andere zaken mee te betalen, bijvoorbeeld de welbekende lantaarnpalen. Rioolheffing dient dus alleen voor het riool. In het voorstel staat dat het onderdeel water en waterbeheer bij het rioolbeheer wordt geschoven. Dat is financieel heel handig, want dat betekent dat je het waterbeheer voortaan ook mag betalen vanuit de rioolheffing. Op dit moment wordt het waterbeheer betaald uit de algemene middelen. Dat betekent dat er een bedrag van ruim 2 ton vrijkomt in de algemene middelen. Dat gaan we dan als extra lasten neerleggen bij de burgers van Voorschoten, want die krijgen een hogere rioolheffing omdat zij nu ineens ook voor het onderdeel water moeten gaan betalen.

Dat is een korte samenvatting van de financiering van wat nu voorligt. Daar heeft de SP moeite mee, want dit is alweer een lastenverzwaring voor de inwoners van Voorschoten, al de tweede van dit jaar. We hebben deze discussie al vaker gevoerd. Juist de partijen die in verkiezingstijd steeds beloven dat er geen lastenverzwaring komt, steunen nu dit soort voorstellen. Ik denk niet dat het nog zin heeft om dit nu aan te passen, maar het is belangrijk om te beseffen dat de rioolheffing, zoals ik zojuist al bij interruptie aangaf, een vlakke heffing is. Ieder huishouden betaalt evenveel, afhankelijk van het aantal ingezetenen. De SP vindt dat belastingen best rechtvaardig en ook nodig kunnen zijn. Wij zijn zeker niet tegen het heffen van belastingen, maar als je ze heft, hef ze dan zo eerlijk mogelijk. Dat is hier niet het geval, want er wordt niet naar draagkracht geheven. Daarom hebben wij samen met GroenLinks een amendement ingediend, zodat de heffing, in ieder geval voor het onderdeel water, wel naar draagkracht plaatsvindt of in ieder geval wordt gevraagd om een onderzoek daarnaar, zodat we de lasten eerlijker kunnen verdelen en het probleem niet neerleggen bij mensen die nu al moeite hebben om aan het eind van de maand nog genoeg geld over te houden.

Een ander probleem is de 2 ton die dan, zoals dat heet, vrijvalt in de begroting. Die 2 ton werd tot nu toe voor water uitgegeven en daarvoor mag nu een andere besteding worden gebruikt. In het griffieadvies staat daarover een zeer zinnige opmerking, namelijk dat we het risico lopen dat die 2 ton, als je die in het begrotingssaldo opneemt, aan het eind van het jaar verdampt is en dat we daar niets meer van terug zien. Daar gaan immers dingen bij en daar gaan dingen af en dan kan het zomaar zijn dat die 2 ton wordt weggestreept tegen uitgaven. Dan heeft deze extra meevaller eigenlijk alleen nut voor het wegwerken van eventuele tekorten in de lopende begroting voor 2015. Daarom hebben we samen met GroenLinks conform het griffieadvies een amendement ingediend om die 2 ton niet in het begrotingssaldo op te nemen, maar in de algemene reserve. Dan is dat bedrag bestemd, dan zit het in de begroting en dan kan het niet meer ineens in rook opgaan. Het lijkt mij financieel zuiver en financieel sterk om dit soort meevallers in ieder geval te bestemmen en in de spaarpot te doen en niet in de portemonnee voor de dagelijkse uitgaven.

De heer **Van den Dool** (VVD): De SP begon heel vlammend met "lastenverzwaring, lastenverzwaring, lastenverzwaring", maar dat blijft dus zo. Als je dit terugstort in de begroting, blijft het gewoon een lastenverzwaring, terwijl ik juist begreep dat de SP daartegen is.

De heer **Maassen** (SP): Wij zijn daar geen voorstander van, maar het college, waarvan uw partij deel uitmaakt, heeft daar al toe besloten. Er is op dit moment geen realistische kans dat wij dat hier van tafel kunnen krijgen. Wij hebben dus voor een pragmatische oplossing gekozen: als het dan toch gebeurt, laten we het dan zo goed mogelijk doen.

Er liggen enkele amendementen voor, waaronder een amendement van de VVD en ONS Voorschoten over een verbreed gemeentelijk rioleringsplan. In dat amendement wordt gevraagd om een jaarlijks onderzoek naar nut, urgentie en uitvoeringsniveau. Eigenlijk gaat het om een jaarlijkse opgave om goed te toetsen of we op de goede weg zijn en of alles de goede kant opgaat. Meten is weten; goed onderzoek is altijd belangrijk als basis van het beleid, maar ik heb wel een vraag aan de indieners van dit amendement. Wat zijn de uitvoeringslasten? Hoeveel kost het om jaarlijks zo'n onderzoek te doen en welke druk legt dat op het uitvoerende ambtelijke apparaat? Nemen we als gemeente niet heel veel uitvoeringskosten op onze schouders als we dit gaan doen? Ik vind het amendement sympathiek, maar er zit op dit moment geen prijskaartje bij en daar ben ik wel in geïnteresseerd.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Wat de behandeling van de inhoud van het riool betreft, datgene waar het echt om gaat, sluit ik mij graag aan bij de woorden van de heer Rasch. Wij zien ernaar uit om daar in de toekomst een interessante discussie over te voeren. Iets anders waar wij naar uitzien, is de door het college in de commissie gedane toezegging dat er uiterlijk bij de Najaarsnota nog informatie volgt over eventuele gevolgen van de wijzigingen van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten. Laat ik bij dezen ook meteen dankzeggen voor de informatiebrief. Dat was een fijne manier om de in de commissie gedane toezeggingen op een rijtje te krijgen. Aangezien we er weinig moeite mee hebben om het helder te maken als wij niet tevreden zijn met de informatievoorziening, leek het mij aardig om het ook te zeggen als we daar wel tevreden mee zijn.

Over de financiën is al veel gezegd. Ook mijn partij is geen voorstander van het verzwaren van lasten, maar daarbij breng ook ik de nuancering aan die de heer Maassen heeft aangebracht: als het nodig is, moet je belasting hebben, maar wij denken wel dat het oorspronkelijke voorstel licht denivellerend werkt door een algemeen middel over te hevelen naar een pot die met een doelbelasting wordt geregeld. Dat effect zou naar de mening van mijn fractie, als wij het goed interpreteren, nog verder worden versterkt door het amendement van ONS Voorschoten en de VVD. Toen ik de heer Rasch het amendement hoorde toelichten, werd ik echter al een stuk vrolijker. Als het echt de bedoeling is om die lastenverzwaring te compenseren en als de indienende partijen straks bevestigen dat zij ermee kunnen instemmen dat dit via de rioolheffing gaat, zal ik met veel plezier voor dat amendement stemmen. Wij denken immers dat een besteding aan die watertaken de juiste besteding is van het geld

dat daarvoor was bedoeld in plaats van dat je dat geld aan iets anders besteedt en de inwoners vervolgens extra lasten laat betalen.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Als we doen wat u zegt en als we de middelen niet toevoegen aan de watertaak maar die er juist weer uit halen of de watertaakmiddelen uit de rioolheffing halen, heeft dit hele voorstel geen zin.

De heer **Middelburg** (PvdA): Dat is niet helemaal waar, want zoals het college bij herhaling heeft gezegd in de commissie, heeft het samenbrengen van alle watertaken – de riooltaken en de watertaken – een aantal voordelen. Het college heeft met klem ontkend dat het hierbij vooral om de financiën zou gaan. Als we het woord van het college geloven, zou dat hierbij dus niet moeten gelden. Het is heel helder dat ik niet zou kunnen instemmen met een dubbele denivellering. Dat ga ik gewoon niet doen; dat is heel simpel. Als het echter de andere kant op werkt en als u zegt dat het gaat om een zuivere beperking van de lastenstijging, werk ik daar heel graag aan mee.

De heer **Van den Dool** (VVD): Voorzitter. Ik wil graag drie punten en twee amendementen bespreken. De VVD heeft dit plan eerst beoordeeld door te kijken naar het oude plan en naar wat daarmee goed en niet goed is gegaan. Hebben we het idee van dat plan met betrekking tot de rioolheffing goed gevolgd? Het korte antwoord daarop is eigenlijk nee.

Dat bracht ons bij het tweede punt: hoe kan de raad bij dit grote plan, waar toch behoorlijk veel geld in omgaat, iets beter controleren en sturen? Dat brengt mij bij het eerste amendement, want de intentie daarvan komt daaruit voort. Volgens de VVD – daarin worden wij gesteund door het CDA – zouden wij als raad iets beter kunnen sturen op dit gehele plan als wij een duidelijkere risicoanalyse hebben waarin de kenmerken nut, urgentie en uitvoeringsniveau worden meegenomen. Daarnaast zien wij graag – dat is de simpele weg van meten – hoeveel overlast wij de afgelopen jaren of per jaar hebben gehad en of daar bepaalde risico's aan vastzitten. Aan de hand daarvan kun je jaarlijks overwegen of het plan nog loopt zoals wij willen en of de daaraan gekoppelde rioolheffing daarbij het goede spoor volgt. Wij dienen dit amendement graag in. Het amendement, dat mede wordt ingediend door het CDA, luidt:

"Amendement 100282.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 5 maart 2015,

gezien het raadsvoorstel nr. 3701 d.d. 20 januari 2015,

overwegende dat:

- de raad jaarlijks zou moeten kunnen sturen op de rioolinvesteringen;*
- nut, urgentie en uitvoeringsniveau leidend moeten zijn bij investeringen;*

- *water- en riooloverlast, en risico's uit de riool/watertaken nooit 100% zijn te voorkomen;*
- *er een relatie bestaat tussen enerzijds de hoogte van investeringen en anderzijds de mate van overlast en risico's;*
- *de raad middels de investeringen kan sturen op de mate van overlast en risico;*

Besluit:

het voorgestelde besluit/de ontwerpverordening als volgt te wijzigen/aan te vullen:

- 5. Een minimaal jaarlijkse risicoanalyse uit te voeren op de meerjarige investeringen volgens de kenmerken Nut, Urgentie en Uitvoeringsniveau;*
- 6. vanaf 2016 de raad jaarlijks te rapporteren over de overlast en risico's die zijn opgetreden in de voorliggende jaren en welke investeringen worden voorgesteld om overlast en risico's te beperken in de komende jaren;*
- 7. naar aanleiding van de rapportages onder 5 en 6 het meerjarig uitvoeringsprogramma, investeringsplan en bijbehorende financiële kaders jaarlijks gelijktijdig met de begroting te laten (her)vaststellen."*

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Ik begrijp dat de VVD steeds gaat kijken wat er de afgelopen jaren is gebeurd. Is het eigenlijk niet veel beter om te kijken naar wat de toekomst ons zal brengen en wat wij daarvoor nodig hebben?

De heer **Van den Dool** (VVD): De VVD kijkt zeker vooruit. Bij het kijken naar wat er in het afgelopen jaar is gebeurd, gaat het om de vraag waar het mis is gegaan met het riool: waar is overlast geweest en hoe erg is die overlast geweest? Aan de hand daarvan kun je een betere risico-inschatting geven en kun je vervolgens het volgende jaar bekijken of het plan dat wij nu vaststellen, nog steeds het goede spoor volgt richting de toekomst. Dat is het idee. Die analyse hebben wij nu nog niet, maar wij hebben het gevoel dat die leidt tot een betere sturing en controle door de raad. Die analyse is er natuurlijk nog niet en die zal er ook niet een, twee, drie zijn. Ik denk dat wij de komende maanden samen moeten broeden op zo'n kaderstellend plan om het vervolgens jaarlijks vast te kunnen stellen; ik denk dat de wethouder daarop zal reageren. Dit is ook een beetje het antwoord op de vraag van de SP over de kosten. Die kosten zijn er uiteraard, maar ik kan nu niet vertellen hoe hoog zij zijn. Ik denk dat zij relatief meevallen, ook omdat wij dan beter kunnen controleren en sturen. Als wij eenmaal hebben vastgesteld welk kader wij als raad met die analyse stellen – wij willen uiteraard niet op de uitvoeringsstoel gaan zitten; dat moet het ook niet worden – is het vervolgens een jaarlijks ritueel waarmee wij dit beter kunnen bekijken.

Het derde punt is dat wij ook hebben gekeken naar de overheveling van de watertaken. Dat vinden wij een goed idee. Daar halen we een bepaalde synergie uit. Een koppeling tussen het riool en de watertaken snappen wij ook heel goed. Daar hoort wel een amendement bij, want met het overhevelen van de watertaken wordt ook de belasting overgeheveld van het ene

naar het andere systeem. Dat snappen wij wel, maar als het aan de ene kant duurder wordt, moet dat er aan de andere kant af. Er moet sprake zijn van belastingneutraliteit, het op peil houden van de kosten voor de inwoners van Voorschoten. Ik heb al gezegd dat wij nu die intentie willen uitspreken. Hoe dat technisch precies gaat, dus de uitvoering – is de ozb daarvoor het beste middel, zoals in het amendement vrij scherp wordt verwoord, of kunnen we dit inderdaad terugstorten in de rioolheffingsreserve en het vanaf daar terugbetalen? – willen wij graag verdagen naar juni, naar de behandeling van de Kadernota. De intentie willen wij nu echter graag uitspreken, zodat die wel wordt meegenomen. Het amendement, dat mede wordt ingediend door de fractie van ONS Voorschoten, luidt:

"Amendement 100289.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 5 maart 2015,

gezien het raadsvoorstel nr. 3701 d.d. 20 januari 2015,

overwegende dat:

- het overhevelen van de watertaken tevens een financiële overheveling is van de inkomsten hiervoor uit de OZB naar de rioolheffing;*
- deze overheveling belastingneutraal dient te zijn;*

Besluit:

het voorgestelde besluit/de ontwerpverordening als volgt te wijzigen door toevoeging van het volgende beslispunt:

5. Het meerjarig begrotingsoverschot à 222.032 euro door de overheveling van de watertaken, niet toe te voegen aan het begrotingssaldo maar structureel in mindering te brengen op de ozb-inkomsten en daarmee de ozb-aanslag."

De heer **Maassen** (SP): Ik ben benieuwd of de heer Van den Dool de visie van de heer Rasch deelt dat dit amendement ertoe moet leiden dat deze maatregel voor elke burger kosten-neutraal moet worden uitgevoerd.

De heer **Van den Dool** (VVD): Volgens mij zei ik dat min of meer, in die zin dat de lasten niet zullen moeten worden verhoogd. Misschien is het technisch niet mogelijk om het, zoals is voorgesteld, in de reserve van de riolering te storten. Dat weet ik niet precies. Bij ons was het idee: als je aan de ene kant de rioolheffing verhoogt, verlaag je de ozb, want dit komt uit de algemene ozb-middelen. Dat was de eerste en goede gedachte. Misschien kan het anders, maar het uitspreken van de neutraliteit van de belasting is voor ons nu het belangrijkste.

De heer **Maassen** (SP): Ik wil dit wel even heel scherp hebben. Je kunt zeggen dat de belasting in totaal neutraal moet zijn. Dan geef je de zak met geld die je weghaalt, dus ook in totaal weer terug. Dat is een manier om deze kostenneutraliteit uit te drukken. Je kunt echter ook zeggen dat elke burger terug moet krijgen wat hij kwijtraakt. Dat laatste heb ik de heer Rasch horen zeggen. Hoor ik u dat ook zeggen?

De heer **Van den Dool** (VVD): Wij spreken nu uit dat de belasting neutraal moet zijn. Het zijn twee heel andere systemen. Het komt nu uit de ozb en dat is een ander systeem dan de heffing voor het riool. De grondslag daarvan is ook anders. Wij willen de grondslagen aan beide kanten zo houden. Ik wil graag antwoord krijgen op de vraag of dit technisch kan, want dit is nieuw. De intentie is belastingneutraliteit en geen lastenverhoging. Hoe we dat technisch uitvoeren, verdagen wij het liefst naar de behandeling van de Kadernota, maar wij spreken de intentie nu uit, zodat het nu in principe geëffectueerd wordt en wordt gehandhaafd tot en met de Kadernota.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Hoorde ik enige steun voor ons amendement dat ertoe oproept om het geld in de reserve te storten?

De heer **Van den Dool** (VVD): Ik zou niet weten waar GroenLinks dat vandaan haalt; nee.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Dool, gelet op de discussie, zou u misschien moeten overwegen om het amendement aan te passen. Ik denk dat het goed is als dit amendement eigenlijk vervalt en als datgene wat u als de essentie hebt geformuleerd, in een nader voorstel wordt aangegeven. Daar moet u maar even over nadenken, want u moet daar straks een beslissing over nemen.

De heer **Van den Dool** (VVD): Dat klopt.

Mevrouw **Okma** (D66): Voorzitter. Er is al veel over dit onderwerp gezegd. Ik wil het dus graag kort houden. Wij vinden het heel positief dat de wethouder met diverse partijen heeft gesproken over de veranderingen. Wat D66 betreft, wordt er met de betrokken partijen zoveel mogelijk over de plannen gesproken, zodat zij niet voor verrassingen komen te staan. Wij snappen de logica om bepaalde taken samen op te pakken. Wij vinden dat water en riolering op zich goed te combineren zijn. Wij hebben wel wat moeite met hoe dit zal uitpakken. Wij zien het voorliggende voorstel als een poging om taken die meer uit algemene middelen werden betaald, nu anders te financieren en rechtstreeks te laten betalen door de burger. Daar hebben we wel een beetje moeite mee. Het is ook niet de eerste verhoging. We hebben ook een ozb-verhoging. Het is ons wel duidelijk dat het college op zoek is naar middelen. De vraag is dan of deze belastingverhoging goed kan worden uitgelegd aan onze burgers. Wij zien uit naar de publieksvriendelijke versie. Wij hebben er ook wel moeite mee dat bij sommige mensen deze kosten harder zullen aankomen dan bij anderen. De vraag is ook waar het geld dan heen gaat. Wat D66 betreft, is het niet nu al zaak om het tekort op de begroting op te vangen. Daarom steunen wij het amendement van GroenLinks dat ertoe op-

roept om het bedrag van ruim 2 ton rechtstreeks in de algemene reserve te storten. Wij hebben dus wel moeite met het feit dat dit wéér een verhoging is. Wij hopen niet dat dit een terugkerend patroon is waarmee wij op deze manier creatief overal allerlei financiële middelen vinden.

Wethouder Beimers: Voorzitter. Verschillende sprekers hebben terecht gewezen op de vrij uitvoerige behandeling van dit plan in de commissie. Dank voor de door diverse fracties uitgesproken waardering voor wat de organisatie tot stand heeft gebracht. Er is nog wel een aantal vragen. Omdat we in de commissie zeer uitgebreid over een en ander hebben gesproken, zal ik proberen om niet in herhaling te vervallen, ook gelet op de spreektijd. Ik zal proberen om de relevantste punten op te pakken, ook om me aan de mij opgelegde beperking te houden.

De heer Rasch en ook anderen hebben gesproken over de beleidsmatige thema's. Velen van u zien uit naar verdere discussies daarover, bijvoorbeeld over milieu en veiligheid. Mevrouw Lamers noemde ook het klimaat. Dat zijn buitengewoon relevante onderwerpen, waarover ik ook in de komende periode in commissie- en raadsverband graag met de gemeenteraad wil spreken. Het belang daarvan kan volgens mij niet gemakkelijk worden onderschat.

Er is een vrij uitgebreide discussie geweest over de vraag hoe wij nu omgaan met de kosten van de watertaken. De hoofdlijn van het college is om die kosten onder te brengen in het totale pakket van de riolering. Daar is heel veel voor te zeggen, omdat water en riolering in feite eigenlijk één totaal systeem vormen. Daar waar mogelijk kun je in de toekomst ook besluiten om gescheiden systemen aan te leggen. Dat bevordert de volksgezondheid en de kwaliteit van het water zeer, omdat je dan overstorten voorkomt. Dat pleit dus erg voor een integrale aanpak. Wat daar ook voor pleit, is dat het beter is om één heffing te hebben dan twee verschillende heffingen.

Mevrouw Lamers (GroenLinks): Waarom is dat beter?

Wethouder Beimers: Dat scheelt in ieder geval in de perceptiekosten. Je hebt dan ook één dekkingsmiddel voor de taken die de gemeente op dit punt moet uitvoeren. Natuurlijk mag het ook apart, maar ik geef aan dat het college ervoor heeft gekozen om dat niet te doen.

Diverse fracties hebben gezegd dat er eigenlijk sprake is van een lastenverzwaring. Dat is juist. Er valt straks ruim € 222.000 vrij in het algemene financiële beeld. De vraag doet zich voor welke bestemming je aan die vrijval geeft, zowel in 2015 – dat zou je als een incidenteel jaar kunnen zien – als ten aanzien van de structurele effecten daarvan. Mijn voorstel zou zijn om die besluitvorming te laten plaatsvinden tijdens de behandeling van de Kadernota voor het begrotingsjaar 2016, in juni 2015. Dat is een goed moment, omdat we dan kunnen terugblikken op het begrotingsjaar 2014 en op de rekening, zodat we dan een beeld hebben van hoe het is uitpakkt. We hebben dan ook een beetje een beeld van hoe dit verloopt in het jaar 2015 en we hebben dan een onderbouwde raming voor het jaar 2016 en volgende

jaren. In dat totale perspectief kun je dan bekijken of je structureel behoefte hebt aan extra middelen of niet. Je krijgt dan ook een beetje een beeld van de mate waarin er eventueel een beroep wordt gedaan op extra middelen. Ik spreek in die termen, omdat de raad bij eerdere gelegenheden met betrekking tot de financiële stand van zaken ook het nodige heeft kunnen opsteken over hoe Voorschoten er financieel voor staat. Ook de Rekenkamercommissie – ik zeg daar met een extra accent bij: úw Rekenkamercommissie – heeft daar recent indringend uw aandacht op gevestigd. Dat betekent dat wij op dat punt zorgvuldig en voorzichtig moeten opereren. Met "voorzichtig" bedoel ik ook dat je een jojobeleid met betrekking tot de tarieven moet proberen te voorkomen. Als nu wordt bepleit om het tarief van de ozb of anderszins te verlagen om € 222.000 terug te geven aan de burger, zou het zomaar zo kunnen zijn dat we met betrekking tot de Kadernota die wij in juni met elkaar gaan bespreken – dat is over drie maanden – onverhoopt de conclusie moeten trekken dat we toch nog extra geld nodig hebben om de financiën van de gemeente Voorschoten wezenlijk op orde te brengen. Ik loop niet op conclusies vooruit, want ik ken die feiten en cijfers nog niet. Ik probeer een voorstel te formuleren om dit procesmatig op te pakken en hierover te beslissen op een moment waarop wij meer kennis hebben over de feitelijke stand van zaken.

De heer **Van den Dool** (VVD): Ik herhaal toch maar dat wij, als bij de Voorjaarsnota blijkt dat dat nodig is voor de financiën, op alle fronten een gedegen discussie moeten voeren over de vraag of er wel of niet bezuinigd moet worden. Daar is de VVD absoluut voor, maar wij willen nu al wel de intentie uitspreken dat wij het voorstel zoals dat nu voorligt, belastingneutraal uitvoeren en dat dit niet nu al een opmaat is om alvast een lastenverhoging door te voeren. Kan de wethouder leven met het feit dat wij nu die intentie uitspreken, maar dat wij later – als dat moet – die discussie over eventuele bezuinigingen gewoon netjes uitvoerig zullen houden op basis van de cijfers die dan bekend zijn?

Wethouder **Beimers**: Ik ben twaalf jaar raadslid geweest in de voormalige gemeente Voorburg. Ik ben er diep van doordrongen dat het budgetrecht en ook het recht om heffingen aan te passen, te verhogen of te verlagen, rechten en bevoegdheden van de gemeenteraad zijn. Als de raad daarover in meerderheid een besluit neemt, is het dus aan het college om die besluiten uit te voeren. Ik denk alleen dat het verstandig is om bij gelegenheid van de behandeling van de Kadernota een definitief besluit te nemen, maar dat hoeft een beleidsmatige uitspraak van de gemeenteraad met betrekking tot de intenties die in de raad een meerderheid hebben, niet in de weg te staan.

De heer Maassen pleegde een interessante interventie over hoe de ozb zich verhoudt tot de rioolheffing en over wat degressief en wat meer progressief is. Dat is een relevant onderdeel van de discussie, zij het dat dit de zaken er niet eenvoudiger op maakt, zeker niet als je bepaalde elementen weer terug wilt ploegen. Over de vraag hoe je dat dan het beste doet en over de vraag of dit de ongewenste effecten versterkt of juist een beetje compenseert, laat ik mij graag eerst door de medewerkers adviseren voordat ik mij daarover uitspreek, want dat zou te veel speculeren zijn op hoe dit precies uitwerkt. Ik denk overigens dat het in absolute

zin om betrekkelijke bescheiden bedragen gaat, maar in de politiek is de richting van de ontwikkeling vaak relevanter dan de absolute omvang.

Mevrouw Lamers heeft enkele opmerkingen gemaakt waarop ik kan reageren. Ik denk dat klimaatverandering een buitengewoon relevante ontwikkeling is waarmee wij rekening zullen moeten houden. In dat verband is een gescheiden afvoer van hemelwater versus rioolafvoer natuurlijk een buitengewoon belangrijke ontwikkeling. Tegelijkertijd is dat ook vrij kostbaar, want dan moet je twee gescheiden systemen aanleggen; althans: die kans is vrij groot. Dat moeten wij in de toekomst allemaal bekijken als er nog sprake is van enige nieuwbouw in deze gemeente. Ook voor de bestaande situatie heeft dit behoorlijke consequenties. Ik zie ernaar uit om daarover met de gemeenteraad verder van gedachten te wisselen.

Mevrouw Lamers stipte een belangrijk aspect aan dat ook door anderen is aangestipt: je zou de heffing met betrekking tot water eigenlijk willen koppelen aan de draagkracht, want dan zou het een eerlijke heffing zijn. Ik laat even in het midden of dat echt eerlijk is of niet. Dat is een interessante discussie, maar die hoeven wij niet te voeren, omdat de wetgever het gemeenten heeft verboden om heffingen te plegen naar rato van draagkracht. Wij zijn dus, net als de gemeenteraad, krachtens de wetgeving niet bevoegd om zogenaamde subjectgerichte heffingen te doen die aansluiten bij de inkomens- of vermogenspositie van inwoners van Voorschoten. Wij zijn wel bevoegd om objectgerichte heffingen te plegen, maar draagkrachtelementen worden systematisch vernietigd door de hogere overheden indien de raad een dergelijke verordening zou aannemen. Daar ligt dus een wezenlijke beperking in het fiscale systeem op gemeentelijk niveau.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Wij hebben het dan ook over de WOZ-waarde. De gemeente Rotterdam doet dat ook. Misschien is die gemeente ook in overtreding; dat weet ik niet, maar het gaat dus om de WOZ-waarde.

Wethouder **Beimers**: Bij de WOZ-waarde mag dat wel, want daarbij grijpt de grondslag van de heffing aan op de waarde van een object, namelijk een woning of een kantoor. Dat mag dus wel. Je zou kunnen verdedigen dat de ozb en de WOZ indirect in enige mate iets te maken hebben met welstand en vermogen van degenen die belasting moeten betalen, maar daar liggen ook heel andere verbanden dan je op het eerste gezicht zou vermoeden.

De heer Bremmer heeft gepleit voor definitieve besluitvorming bij gelegenheid van de behandeling van de Kadernota. Daar stem ik graag mee in. Hij stelde een vraag over de informatiebrief die wij op 19 februari inderdaad nog aanvullend aan de raad hebben gestuurd. Hij signaleerde dat flinke besparingen mogelijk zouden moeten zijn. Hij vroeg waaruit die besparingen dan voortvloeien. Die besparingen vloeien vooral voort uit de synergie-effecten die gemoeid zijn met de samenwerking tussen de gemeenten in de Leidse regio: Leiden en vier omliggende gemeenten. Wij werken gestructureerd met elkaar samen, evenals met het hoogheemraadschap Rijnland. Daarbij gaat het om voordelen in de sfeer van gemeenschappelijke inkoop en eventueel ook gemeenschappelijke aanbesteding, het gebruik van ge-

meenschappelijke expertise op dit vlak en het zoveel mogelijk beperken van investeringen in bijvoorbeeld buitengewoon kapitaalintensieve onderwerpen, zoals bergbezinkbassins en dergelijke. Als je daarvoor de waterstaatkundige grenzen volgt in plaats van de gemeentegrenzen, kun je mogelijk met minder bergbezinkbassins toch hetzelfde resultaat bereiken. Daarbij gaat het om vrij stevige investeringen. In die sfeer moet dit dus worden gezocht. De in dat verband genoemde bedragen zijn vrij omvangrijk. Ik hoop dat we die kunnen realiseren. Dat lijkt mij een heel goede ontwikkeling voor Voorschoten en haar inwoners. Ik denk dat ik de heer Bremmer daarmee voldoende heb beantwoord.

Ik ben al ingegaan op een aantal opmerkingen van de heer Maassen. Hij heeft terecht geconstateerd dat de rioolheffing een vlakke heffing is. In het verleden heeft de raad van Voorschoten gekozen voor een heffing per aansluiting, die verder niet differentieert. Wij hebben als college geen aanleiding gezien om op dat punt een voorstel tot wijziging in te dienen. Het draagkrachtaspect heb ik volgens mij voldoende besproken.

De heer Middelburg heeft zijn waardering uitgesproken voor de informatiebrief, waarvoor dank. Hij verheugt zich evenals andere sprekers en ik op de beleidsmatige discussies in de nabije toekomst. Wij komen hier te zijner tijd dus natuurlijk nog uitvoerig over te spreken. De heer Middelburg gebruikte een heel mooie term, namelijk "licht denivellerend".

De heer Van den Dool heeft samen met het CDA amendement 100282 ingediend over nut, urgentie en uitvoeringsniveau. Daarvan heb in de commissie al gezegd dat dat wat mij betreft een goed toetsingskader is. Het hoogheemraadschap Rijnland heeft daar ook veel ervaring mee. Ik vind dat dit een invulling is van de kaderstellende taak van de overheid. Als dat leidt tot een scherpere afweging tussen het nut van investeringen en het offer dat je daarvoor moet brengen, kunnen we daar beter van worden. Ik kan dat amendement mede namens het college dus onderschrijven. Over de Kadernota hebben we het al uitgebreid gehad.

Ik dank mevrouw Okma van D66 voor haar waarderende woorden. Zij heeft iets gezegd over de lastenontwikkeling. Dat hebben we goed begrepen en verstaan. Daar heb ik het een en ander over geformuleerd. Zij heeft een relativerende kanttekening geplaatst bij de grondslag van de heffing. Ook daarover heb ik het een en ander gezegd. Ik denk dat ik hiermee aan het eind van mijn reactie in de eerste termijn ben gekomen.

De voorzitter: Is de raad bereid en gereed om de tweede termijn aan te gaan?

De heer **Maassen** (SP): In de eerste termijn was er sprake van dat er een nieuwe tekst zou komen van het amendement van de VVD en ONS Voorschoten. Misschien is het verstandig om even te schorsen ten behoeve van die nieuwe tekst, zodat we daar in de tweede termijn over kunnen praten.

De voorzitter: Mijnheer Van den Dool, hebt u al een nieuwe tekst gereed?

De heer **Van den Dool** (VVD): Inderdaad, maar het is handig om kort te schorsen voor een bespreking daarvan. Dan komen we daar na de schorsing op terug.

De vergadering wordt enkele minuten geschorst.

De **voorzitter**: Voordat wij beginnen met de tweede termijn van de raad, geef ik het woord aan de heer Van den Dool om het aangepaste amendement toe te lichten.

De heer **Van den Dool** (VVD): Voorzitter. In het besluit van amendement 100289 voegen wij twee beslispunten toe. Het eerste van die beslispunten is: "de intentie uit te spreken, het meerjarige begrotingsoverschot à € 222.032 door de overheveling van de watertaken niet toe te voegen aan het begrotingssaldo, maar structureel in mindering te brengen op de lokale lasten". Het tweede toegevoegde beslispunt is: "deze maatregelen te effectueren in de Kadernota van 2016". Daarmee ondertekent ook de CDA-fractie dit amendement. Ik hoor nu dat ook de PvdA het amendement ondertekent.

De **voorzitter**: Amendement 100289 is dus in die zin gewijzigd. Is dit voor iedereen helder? Dan beginnen we nu aan de tweede termijn.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Allerhartelijk dank ik het college hartelijk voor de uitgebreide reactie op onze opmerkingen in de eerste termijn. Ik dank de andere raadsleden voor hun zinnige bijdragen aan dit debat. Ik wil één punt van het voorafgaande naar voren halen, namelijk het risico van het door wethouder Beimers genoemde jojobeleid als wij nu zouden instemmen met het voor de burger belastingneutraal maken van deze overgang van watertaken naar riooltaken. Wij zien dit anders. Wij denken dat de vaststelling van de belastingverordening het ordentelijke moment is om belastinghoogten vast te stellen. Die verordening hebben wij kort geleden, eind vorig jaar, vastgesteld. De volgende gelegenheid om dit te doen, is de vaststelling van de volgende belastingverordening, aan het eind van dit jaar. Als wij de belasting nu tussentijds zouden verhogen conform het voorstel van het college, zouden wij juist aan jojobeleid doen. Daar zijn wij dus ook tegen.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Ik dank de wethouder voor de uitgebreide beantwoording. Ik vergat te zeggen dat wij alle informatie zoals die naar ons toe is gekomen, waarderen.

Ik wil reageren op het aangepaste amendement. Wij zien daarin eigenlijk een ondersteuning van onze wens om het overschot toe te voegen aan een reserve en om er later over te praten. Jojobeleid is inderdaad niet goed. Dat hebben wij zelf ook duidelijk gemaakt, maar wij willen jojobeleid ook voorkomen. Kijk dus nog even naar wat er nog gaat gebeuren, stop het geld in een reserve en praat er later over, wanneer zich – zeker in het kader van de Kadernota – nieuwe ontwikkelingen voordoen. Dan voorkom je dat je later weer belasting moet verhogen, verlagen of wat dan ook. Dan houd je het even rustig en dan kun je hier later over beslissen. Daarom handhaven wij het amendement over de reserve, juist om jojobeleid te voorkomen.

We hebben nog veel taken voor ons. Wij handhaven ook het amendement over de WOZ-waarde. Natuurlijk is daar iets op af te dingen, maar wij denken dat het altijd nog beter is dan iedereen evenveel laten betalen. Wat de perceptiekosten betreft: wij vragen het college om dit te onderzoeken; daar krijgen we dus ook een rapportage voor terug en dat kunnen we dan ook later bepalen. Wij handhaven dus onze amendementen.

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. Ik dank de indieners van amendement 100289 voor het feit dat zij het element van de Kadernota erin hebben meegenomen. Dat waarderen wij. Ik dank de wethouder voor de uitgebreide reactie, ook op onze vragen.

Met betrekking tot de te verwachten besparingen in het licht van de samenwerking in het cluster van de Leidse regio kan de wethouder in de tweede termijn nog wel iets zeggen over het tijdsperspectief. Wanneer kunnen eventuele besparingen verwacht worden? Aan welke termijn moeten wij daarbij denken?

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Ik sluit mij graag aan bij de woorden van de heer Rasch. Hoewel ik de gedachte achter het amendement van GroenLinks en de SP om op basis van een objectheffing te differentiëren, best begrijp, zie ik ook de moeilijkheid van het amendement. Aan de ene kant haal je daarmee een deel van de dekking eruit; aan de andere kant is het een oproep aan het college om dit anders in te vullen. Je zit dan dus met een ongedekt voorstel. Dit klinkt als een heel lullig technisch feitje, maar voor mij is dit wel een heel zwaarwegend technisch lullig feitje. Als er een motie van zou worden gemaakt met het verzoek aan het college om te onderzoeken wat er in het land gebeurt en wat mogelijk is, zou ik daarin mee kunnen gaan, maar met het amendement in de huidige vorm kan ik niet meegaan.

De **voorzitter**: Ik weet niet of de heer Maassen een interruptie wil plaatsen of dat hij een opmerking wil maken over uw taalgebruik.

De heer **Maassen** (SP): Nee, ik kan wel tegen het taalgebruik. Ik heb een vraag aan de heer Middelburg. Hij verwijt GroenLinks en de SP dat het amendement eigenlijk ongedekt is, maar geldt dat niet op precies dezelfde wijze voor het amendement van de VVD en ONS Voorschoten, waar hij zijn eigen naam onder heeft laten zetten?

De heer **Middelburg** (PvdA): Als dat zo is, lees ik uw amendement verkeerd. Ik zal het aandachtig doorlezen en daarover nadenken. Ik heb geen antwoord. Ik heb het anders gelezen. Hebt u het alleen over die € 222.000?

De heer **Maassen** (SP): Ja.

De heer **Middelburg** (PvdA): Goed, ik denk erover na.

De heer **Van den Dool** (VVD): Voorzitter. De VVD spreekt haar dank uit voor de steun voor het amendement dat gericht is op het uitvoeren van een risicoanalyse. Het is goed dat de raad daarmee de komende jaren beter op dit gehele plan kan gaan sturen. Na de zomer kunnen we praten over hoe die analyse er precies uit ziet, maar daarbij hoeven wij ons niet vast te leggen op termijnen.

Ook dank voor de steun voor de belastingneutraliteit en voor het uitgangspunt dat de lasten op dit moment niet worden verhoogd zonder dat daar een duidelijke reden voor is. Wij steunen dan ook niet het amendement van GroenLinks, dat erop is gericht om het bedrag in een reserve te storten, want dat is dan wel een belastingverhoging op dit moment. Die discussie gaan wij graag aan, maar niet naar aanleiding van dit voorstel.

Ook het andere amendement van GroenLinks, het amendement over de rioolheffing, steunen wij niet. Zoals de wethouder al zei, maakt dat amendement het onnodig ingewikkeld door splitsing en door vast te houden aan allerlei waardes, terwijl de rioolheffing juist zo ontzettend simpel is. Dat houden wij graag vast.

Wethouder **Beimers**: Voorzitter. De heer Bremmer heeft gevraagd naar een tijdsperspectief bij de indicaties met betrekking tot de besparingen. Dat heb ik nu niet paraat, maar ik zeg graag nadere schriftelijke informatie daarover toe. Dat was de enige vraag die mij ter beantwoording restte.

De **voorzitter**: Wij gaan over tot de besluitvorming. Er zijn vier amendementen. Wij moeten ons even buigen over de volgorde van de besluitvorming over de amendementen. Die bepalen we aan de hand van de verstrekkendheid. De gedachte was om eerst amendement 100287 in stemming te brengen. Dat amendement gaat over de WOZ-waarde en gaat over het systeem als zodanig. Dat is dus echt een "systeemamendement" en gaat daarom het verst. Het tweede amendement dat in stemming wordt gebracht, is amendement 100286 van GroenLinks en de SP, want daarin staat concreet dat het bedrag dat wordt vrijgespeeld, een directe bestemming krijgt, namelijk de algemene reserve. In het gewijzigde amendement 100289 van de VVD en ONS Voorschoten wordt een intentie uitgesproken met betrekking tot dat bedrag, maar de concrete effectuering wordt in de Kadernota meegenomen. Dat amendement gaat dus iets minder ver dan amendement 100286. Tot slot komt het amendement met betrekking tot de monitoring en de risicoanalyse in stemming. Die volgorde geef ik in overweging.

De heer **Maassen** (SP): Ik ben het daar niet helemaal mee eens, want het amendement van de VVD en ONS Voorschoten slaat een gat in de begroting. Dat is volgens mij dus het meest verstrekkende amendement.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): De strekking van wat de heer Maassen zegt, is dat het amendement een gat in de begroting slaat. Wij denken dat daar helemaal geen sprake van is. Als je van een taak die nu uitgevoerd wordt met middelen, die middelen laat vrijvallen en de

kosten daarvan vervolgens in rekening brengt bij de burger, verhoog je de kosten voor de burger en heb je een vrijval voor de gemeente. Als je die vrijval nalaat, is dit neutraal voor zowel de gemeente als de burger. Het amendement slaat dus geen gat in de begroting, tenzij de heer Maassen al heeft meegerekend dat we een lastenverlaging zouden toepassen, maar dat was niet de bedoeling.

De **voorzitter**: Ik denk dat wij deze discussie niet al te diep moeten aangaan, maar het is goed dat u deze toelichting hebt gegeven. Ik heb een voorstel gedaan. Stemt de raad in met dat voorstel? De heer Maassen niet, begrijp ik, maar stemmen de overige raadsleden er wel mee in? Ik constateer dat dat het geval is.

In stemming komt amendement 100287 van GroenLinks en de SP.

Het amendement wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van GroenLinks en de SP ervoor hebben gestemd.

In stemming komt amendement 100286 van GroenLinks en de SP.

Het amendement wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van GroenLinks, de SP en D66 ervoor hebben gestemd.

In stemming komt het gewijzigde amendement 100289 van de VVD, ONS Voorschoten, het CDA en de PvdA.

Het gewijzigde amendement wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van GroenLinks en de SP ertegen hebben gestemd.

In stemming komt amendement 100282 van de VVD en het CDA.

De **voorzitter**: Hiervan heeft wethouder Beimers gezegd dat hij dit een sympathiek en volgens mij zelfs een goed amendement vindt. Dat doet even niet ter zake qua besluitvorming, maar ik wilde toch ook het collegestandpunt vermelden.

Het amendement wordt met algemene stemmen aangenomen.

In stemming komt het na amendering gewijzigde voorstel.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Uit ons amendement blijkt al op welke punten wij moeite hebben met het voorstel, maar wij zien ook dat dit nu moet worden vastgesteld. Wij stemmen dus wel voor het voorstel en wij zien uit naar de discussies in de raad.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Mijn stemverklaring sluit zeer aan bij die van GroenLinks. Ook de SP vindt het nodig dat het rioleringsplan wordt vastgesteld en zal er daarom mee instemmen, ondanks de bedenkingen die wij hebben ten aanzien van de financiering.

Het na amendering gewijzigde voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.

6. Kredietaanvraag Knooppunt Voorschoten (raadsregistratienummer 4336).

De heer **Van den Dool** (VVD): Voorzitter. Zoals aangegeven in de commissie is de VVD voorstander van dit plan en van de aanpak van het Knooppunt Voorschoten, zoals voorgesteld door het college. Het is een afgeslankte variant. Dat heeft te maken met het feit dat wij niet alle middelen hebben om alles te kunnen doen, maar het belangrijkste onderdeel, het Knooppunt zelf met de Wijngaardenlaan, wordt netjes aangepakt. Wij hebben ervoor gepleit dat ook de ventweg in de verlengde Schoolstraat wordt aangepakt. Wij zijn dankbaar voor het feit dat dat op een volgens ons goede wijze gebeurt. De fietsstraat die daar wordt aangelegd en vooral de extra parkeerplaatsen die daar komen, vinden wij prima en daar stemmen wij dus mee in.

Ik heb al gezegd dat wij instemmen met dit voorstel. Een verdere uitbreiding of een groter project dan dit vinden wij niet nodig. Bovendien hebben wij daar op dit moment de middelen niet voor. Wij hebben in de commissie ervoor gepleit dat er, als infrastructurele projecten, kruispunten en wegen aan de orde zijn, daar een meer feitelijke analyse van komt, zodat aan de hand daarvan een betere prioritering kan worden vastgesteld: wat moet er na wat gebeuren, ook in verband met de financiering en subsidies die daaraan zijn verbonden? Dan kan er een goed besluit worden genomen. Naar aanleiding van de eerste discussie bij het begin van deze raad zullen wij die discussie op een later moment voeren.

Nogmaals: wij kunnen goed instemmen met wat nu voorligt, het Knooppunt Voorschoten, zoals wij dat hebben besproken in deze basisvariant en in deze uitvoering, en daar is een gedegen financiering voor.

De heer **Eversteijn** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Dit is een avond van "pragmatisch"; dat woord is al de nodige keren gevallen. Wij gaan het nu ook vooral pragmatisch hebben over het beschikbaar stellen van dit krediet. ONS Voorschoten kan zich vinden in het raadsvoorstel. Wij steunen dus voorkeursvariant 1, wat neerkomt op projectkosten van € 2,4 miljoen in plaats van de geraamde € 5 miljoen. Dat geeft ruimte op de financiële druk op de gemeentelijke begroting. Wij zijn zeer tevreden over het feit dat ook in de uitvoering ruimte is gevonden voor de Schoolstraat, maar het college voelt het al aankomen: wij vinden het nog steeds jammer dat we geen mogelijkheden hebben gevonden om de Koninklijke Marinelaan hierin mee te nemen. Het bestuur van de centrumwinkeliers heeft ons laten weten tevreden te kunnen zijn met de uitvoeringsplannen, ondanks de versoberde uitvoering. Wij gaan ervan uit dat het college uitvoerig heeft gekeken naar en zich laat informeren over de verkeersveiligheid en de verkeersafwikkeling. Met name de voetgangers en de fietsers vragen in dit gebied

bijzondere aandacht. Wij moeten er als raad op kunnen vertrouwen dat bij de invulling de veiligheid altijd vooropstaat. In de uitvoering zal ook aandacht moeten worden besteed aan de toegankelijkheid voor iedereen. Er moet ook sprake zijn van een representatieve uitstraling en er moeten mogelijkheden geboden worden om fietsen c.q. scooters op een nette manier te parkeren. Dit alles moet wel binnen het budget worden gerealiseerd.

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. Ik moest allereerst denken aan een opmerking van Godfried Bomans.

De **voorzitter**: Gelukkig! Bij uw eerste optreden miste ik iets, maar u maakt dat nu goed.

De heer **Bremmer** (CDA): Je moet de spanning er soms inhouden, niet waar?

"Door weelde zijn wij arm geworden." Daar moest ik aan denken bij dit voorstel. Ik zal het niet al te lang maken. Wij stemmen in met het raadsvoorstel. Wij hebben waardering voor het overleg dat met allerlei betrokken groeperingen is gevoerd, onder andere met de centrumwinkeliers. Wij hebben ook als fractie een constructief overleg met de centrumwinkeliers gehad en wij hebben begrepen dat zij instemmen met deze benadering; dat horen wij graag nog van het college. De kern van het voorstel is eigenlijk de trits versobering, beperking van de scope en fasering. Dat lijkt ons een heel verstandige trits: versobering, beperking van de scope en fasering.

Over het kruispunt met de Koninklijke Marinelaan heeft mijn college Van Oostrum in de commissie al gezegd dat politiek ook kiezen is. Je moet een keuze maken. Je kunt niet altijd alles willen en zeker niet altijd alles tegelijk. Dat is ook de kern van waarom wij het niet eens zijn met voorstellen op dat punt, ook weer tegen de achtergrond van de trits versobering, beperking van de scope en fasering.

Wij hebben nog wel een vraag over de zorgen van de bewoners van de Oranjeboomstraat en omgeving over het vrachtverkeer in hun straat. In de collegestukken staat dat het wel zal meevallen met de overlast van het vrachtverkeer, omdat er een entree bij komt. Is het college bereid om ons toe te zeggen dat na ommekomst van een jaar met de nieuwe situatie, dus met twee entrees, zal worden geëvalueerd of in die nieuwe situatie de verwachting van het college dat het verkeer in de Oranjeboomstraat daadwerkelijk zal afnemen, bewaarheid is? Daarop krijgen wij graag een duidelijke reactie van het college.

Wij hebben de motie over elk jaar een risicoanalyse al genoemd. Dat vinden wij belangrijk, maar wij hebben aan het begin van de raadsvergadering besloten dat die motie op een ander moment aan de orde komt.

Wij krijgen graag een reactie van het college op de bomenmotie van D66, waarin het element van sponsoring naar voren wordt gebracht. Wij zijn benieuwd naar de reactie van de wethouder op dat punt.

De heer **Van der Meij** (D66): Voorzitter. Mijn geachte collega van het CDA weet altijd iemand te citeren. Ik was even bang dat de Corinthiërs eraan kwamen, maar nee, het was Godfried Bomans. Ik wil ook iemand citeren. Dat duidt meteen op mijn leeftijd. Ik wil Green, green grass of home van Tom Jones citeren. Nog geen twee weken geleden sprak ik iemand die tien jaar geleden uit Voorschoten vertrok en nu in een andere, waarschijnlijk heel mooie gemeente in Nederland woont. Hij was terug in Voorschoten en zei: "Wat is dit toch een mooie groene gemeente, hè?" Dat sprak mij aan. Wij geven € 2,2 miljoen uit om een knooppunt op te knappen. Ik heb even uitgerekend dat een paar bomen daarin € 10.000 tot € 15.000 zouden kosten. Het is heel jammer dat wij op zo'n begroting geen budget kunnen vinden voor een essentiële zaak als "groen, groen gras van thuis"; dat gaat om 0,5%. Vandaar de bomenmotie, die mede wordt ingediend door de fracties van GroenLinks, ONS Voorschoten en de PvdA. Dat vinden wij een heel belangrijk punt. De motie luidt:

"Motie 100285.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 5 maart 2015,

gelezen de kredietaanvraag Knooppunt Voorschoten en gehoord de beraadslagingen in de raad,

van mening dat:

- een groene, lommerrijke entree via de Koningin Julianalaan belangrijk is voor de visuele aantrekkelijkheid van Voorschoten;*
- het voorgestelde ontwerp te stenig is en als gevolg daarvan afbreuk doet aan het algemeen welbevinden van weggebruikers en aanwonenden;*
- bomen een bijdrage leveren aan een gezonder milieu;*
- een aantrekkelijke entree van belang is voor de centrumondernemers en dat er om die reden een beroep kan worden gedaan op een vrijwillige bijdrage aan de ondernemers die hun bedrijf uitoefenen langs de Traverse en in het dorpscentrum;*
- desgewenst er tijdelijk een sponsoruiting naast de boom geplaatst kan worden;*

roept het college op:

- minimaal enige bomen extra op te nemen in de middenberm van de Koningin Julianalaan in de rode cirkel zoals aangegeven in de afbeelding;*
- voor de eventuele extra kosten zoveel mogelijk dekking te zoeken bij sponsors;*
- de raad hierover te informeren,*

en gaat over tot de orde van de dag."

Kunnen wij eens proberen om al onze investeringen in de infrastructuur op een rij te krijgen? Ik ondersteun wat dat betreft het voorstel van de heer Van den Dool. Wij investeren heel veel in de infrastructuur. Zoals de wethouder ons de vorige keer heeft gemeld, staan wij op dit moment € 30 miljoen rood bij de bank. Dat vind ik een ernstige zaak. Ik denk dat het heel goed is om een discussie met elkaar te voeren over de vraag welke investeringen prioriteit hebben en welke investeringen wij misschien niet zouden moeten doen. Ik stel voorop dat ik geen tegenstander ben van het Knooppunt, maar ik ben wel een voorstander van op een bepaald moment een discussie voeren. In het kader van die discussie zeggen we op dit moment: betrek het onderdeel Koninklijke Marinelaan er op dit moment s.v.p. nog even niet bij. Laten we ons nu maar concentreren op datgene wat er nu is.

Wij zijn wel voor een veilig fietspad. Amendementen en moties ter zake zullen we daarom steunen. Ik sluit graag af met Tom Jones: laten we Voorschoten groen houden.

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): Voorzitter. Ik wil het graag hebben over drie punten die GroenLinks belangrijk vindt, ten eerste de kosten in relatie tot de scope van het project. Wij hebben gezien – dat is in het raadsvoorstel duidelijk voorgerekend – dat het niet meenemen van het kruispunt met de Koninklijke Marinelaan, over enkele jaren gezien, leidt tot een project dat bijna 4 ton duurder wordt. In dit verband memoreer ik de door de heer Bremmer naar voren gehaalde spreuk "door weelde zijn wij arm geworden". Ik poneer hier de stelling dat wij niet de weelde hebben om nog armer te worden. Wij denken dus dat het, gelet op de huidige financiële situatie, niet goed is om Voorschoten nog meer te gaan laten betalen. We pleiten er dan ook voor om het kruispunt op dit moment juist wel mee te nemen en zo die extra 4 ton te besparen. Er zijn ongetwijfeld raadsleden die zeggen – ik heb het de heer Van der Meij zojuist eigenlijk ook horen zeggen – dat we eens moeten stoppen met het steeds maar blijven uitgeven van geld en dat ze eerst een overzicht willen van alle lopende en voorgenomen investeringen, waarna we op een bepaald moment een keuze zullen maken. Wij zijn het daar eigenlijk volledig mee eens. Wij hebben in het verleden ook regelmatig gewaarschuwd voor het doen van grote investeringen zonder dat er zicht was op voldoende dekking, maar juist gelet op de huidige financiële situatie van Voorschoten, vinden wij het niet verstandig om nu, berekend over enkele jaren, 4 ton extra te gaan uitgeven. Dat zou overigens nog meer worden als je het bedrag aan onderhoudskosten dat je dan niet kunt besparen, daarbij optelt.

De heer **Van den Dool** (VVD): Ik begrijp de strubbeling die GroenLinks hiermee heeft, maar de heer Von der Assen begon met de opmerking dat Voorschoten er financieel slecht voor staat. Vervolgens wil hij toch 4 ton uitgeven. Waar haalt hij dat dan vandaan? Dat is immers niet met elkaar te rijmen.

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): Ik zal u straks vertellen waar wij dat vandaan halen. Wij zullen op dat punt ook een amendement indienen. Wij zouden dit soort beslissingen over de financiering ook liever nemen op basis van een grondige analyse van nut, urgentie en uitvoeringsniveau van de infrastructuurprojecten die lopen en nog op het programma staan. Wij

hebben daarom samen met de VVD en het CDA een motie om dit voor de toekomst goed geregeld te krijgen. De tijd die nodig is om zo'n analyse te maken en om daarover te spreken, is ons op dit moment helaas echter niet gegund. Wij moeten nu dus een keuze maken. Wij zeggen dan: maak dan de keuze die voor Voorschoten, op een termijn van enkele jaren gezien, het voordeligst is. Er is echter meer. Het niet meenemen van het kruispunt betekent dat het over enkele jaren toch zal moeten worden aangepakt, omdat het dan niet meer beantwoordt aan de eisen die wij aan het onderhoudsniveau stellen. Dat betekent dat de Traverse op afzienbare tijd opnieuw zal moeten worden opgebroken, wat opnieuw zal leiden tot overlast voor weggebruikers, bewoners en ondernemers. Gisteravond was in de Gouden Leeuw een interessante bijeenkomst over het centrum van Voorschoten, waarbij de centrumondernemers uiting hebben gegeven aan hun zorgen en ambities. Wij kunnen ons moeilijk voorstellen dat de centrumondernemers blij zijn met het over enkele jaren opnieuw opbreken van hun omgeving. Zoals gezegd hebben we ons voorstel om het kruispunt nu in het project mee te nemen, uitgewerkt in een amendement, dat wij samen met de fracties van de PvdA en de SP indienen, in de hoop dat ook andere fracties dat kunnen ondersteunen. Het amendement luidt:

"Amendement 100284.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 5 maart 2015,

gezien het raadsvoorstel nr. 4336 d.d. 3 februari 2015,

overwegende dat:

- de kruising Koninklijke Marinelaan en Veurseweg buiten de scope van het aangepaste project Knooppunt Voorschoten is gelaten;*
- dit deel van het oorspronkelijke project volgens het raadsvoorstel echter aan groot onderhoud toe is, waarbij het wenselijk is dat ook dit deel van het project duurzaam veilig wordt ingericht;*
- uitstel van de aanpak van het kruispunt Koninklijke Marinelaan leidt tot extra kosten die kunnen oplopen tot naar schatting € 392.660;*
- een dergelijke verhoging van de financiële lasten voor Voorschoten ongewenst is;*
- uitstel van de aanpak van dit kruispunt tot een later tijdstip betekent dat de Traverse opnieuw moet worden opgebroken, hetgeen opnieuw tot overlast zal leiden voor weggebruikers, ondernemers en bewoners;*
- de meerkosten van het meenemen van genoemd kruispunt € 107.238 lager zullen uitvallen door een besparing op de onderhoudskosten zoals deze zijn geraamd in het Beheerplan wegen 2012–2015;*

Besluit:

het voorgestelde besluit als volgt te wijzigen:

1. *akkoord te gaan met het aangepaste plan, met inbegrip van het gestelde met betrekking tot het planten van bomen in het addendum nr. 4336 bij het raadsvoorstel, doch met uitzondering van het voorstel om het kruispunt Koninklijke Marinelaan-Veurseweg buiten de scope van het project te laten;*
2. *het college op te dragen bij de uitvoering van het plan ook een sobere, doch duurzaam veilige uitvoering van het kruispunt Koninklijke Marinelaan-Veurseweg te betrekken;*
3. *voor het onder 1. bedoelde plan een aanvullend krediet beschikbaar te stellen van € 2.233.000;*
4. *dit bedrag te dekken uit*

– subsidie	€ 335.000
– bijdrage Niersman	€ 25.000
– VGRP (riolering)	€ 40.000
– financiering d.m.v. kapitaallasten	€ 1.565.000
– concernreserve	€ 268.000 ;
5. *voor het nog door het college uit te werken plan als bedoeld onder 2. een aanvullend krediet beschikbaar te stellen van € 720.000;*
6. *dit bedrag te dekken uit:*

– provinciale subsidie	€ 240.020
– extra bijdrage VGRP	€ 94.040
– concernreserve	€ 385.940."

Ik ga nu kort in op onze andere zorgpunten, allereerst het groen. In de aanloop naar deze vergadering hebben wij diverse malen betoogd dat het eigenlijk niet aangaat om zo'n markante plek in ons dorp als het Knooppunt een aanzicht te geven van steen en beton. Wij vinden het positief dat het college in dit opzicht inmiddels enkele verbeteringen van het oorspronkelijke ontwerp heeft aangekondigd. Er zal toch gras gaan groeien op de middenberm van de Schoolstraat en er zal worden geprobeerd om de bestaande bomen in de middenberm van de Schoolstraat te handhaven. Wij zijn daar dankbaar voor, maar wij menen dat er allicht nog wat meer mogelijk is, eventueel door middel van sponsors, op de middenberm van de Koningin Julianalaan. Wij hebben daarom samen met D66, de PvdA en ONS Voorschoten een motie ingediend.

Tot slot de ventweg van de Schoolstraat. Ik zal hierover kort zijn. Het ontwerp dat in het voorstel staat, is volgens ons geen veilig ontwerp, omdat het de fietsers op een doorgaande route dwingt om tussen de in- en uitparkerende auto's te laveren. Wij vinden dit een inherent onveilige situatie. Wij hebben in de commissievergadering dan ook gepleit voor een andere aanpak, die voorziet in handhaving van een vrijliggend fietspad. Wij zijn overigens niet de enigen die het voorgestelde ontwerp onveilig vinden. Wij lazen in de stukken dat het ontwerp is besproken met de Fietsersbond Voorschoten en door die organisatie akkoord is bevonden. Wij vonden dat intrigerend en hebben daarom contact opgenomen met de voorzitter van de Fietsersbond. Hij bleek uiterst verbaasd te zijn over dit voorstel, omdat daar-

over nooit contact met hem was opgenomen. Toen hij hoorde hoe dat ontwerp eruit ziet, beschreef hij dat als "zeer onveilig en absoluut een slecht idee".

De heer **Eversteijn** (ONS Voorschoten): Er wordt ons gevraagd om een krediet beschikbaar te stellen voor het uitvoeren van een plan. Nu gaan we weer in op details, zoals fietsroute, lampen, inrichting enzovoorts. Volgens mij gaat het vanavond over niets anders dan ja of nee zeggen tegen het beschikbaar stellen van een krediet.

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): Ik zal ook nog iets zeggen over dat krediet in verband met het fietspad; dat komt er zo aan, maar wij gaan er voorshands maar even van uit dat de mening van de voorzitter representatief is voor de mening van de Fietzersbond.

In de commissie hebben wij opgemerkt dat door een minder ingrijpende aanpak van de ventweg, waarbij het vrijliggende fietspad dus wordt behouden – daar komt het krediet aan, mijnheer Eversteijn – tot kostenbesparingen zou kunnen leiden. Dat zou uiteraard zeer welkom zijn in onze financiële situatie. Om de door mij genoemde redenen hebben wij ons gevoegd bij het initiatief van de PvdA voor een amendement over de ventweg. Wij hopen dat naast de D66-fractie ook de overige fracties dat amendement zullen steunen. Er is op dit moment een amendement met een soortgelijke strekking ingediend door ONS Voorschoten en de SP. Wij vinden ook dat een sympathiek voorstel, maar omdat het andere amendement specifiek vraagt om een vrijliggend fietspad, hebben wij ons daarbij aangesloten.

De heer **Eversteijn** (ONS Voorschoten): Ter verduidelijking: het amendement dat wij hebben voorbereid, is – via de knop – min of meer een slip of the pen geweest. Dat zou ik dus nog even niet ter discussie willen stellen.

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): Dat heb ik begrepen, maar als ons amendement wordt aangenomen, denk ik dat andere amendementen daarmee eigenlijk overbodig worden.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Wij hebben het over een aantal zaken, niet alleen over de kredietverlening maar ook over het plan dat daarbij voorligt; dat staat ook in een beslispunt. Ik wil het dus wel degelijk ook hebben over de inhoud van het plan. Ik begin met een kleinigheidje dat opkwam tijdens de behandeling in de commissie, waardoor ik daar nu een paar inhoudelijk-technische vragen over heb. In de commissie bleek dat we het niet alleen hebben over de kruising bij de Wijngaardenlaan, de Schoolstraat en al dan niet de Koninklijke Marinelaan, maar ook over een kleine aanpassing van de rotonde hier om de hoek, om de toegang van het vrachtverkeer tot de Schoolstraat mogelijk te maken. Uit de beantwoording door de wethouder bleek dat er een inrijstrook komt vanaf de Koningin Julianalaan, zodat vrachtverkeer vanuit de richting Leidschendam en Wassenaar makkelijk de rotonde kan passeren en dan rechtsaf de Schoolstraat in kan gaan. Nadat hij dat in de commissievergadering aan ons had uitgelegd, kwam ik er hierbuiten natuurlijk langs. Het viel mij op dat er op de plek waar die strook voor vrachtwagens komt, op dit moment een bushalte met een busstrook is. Mijn vraag is heel simpel: wordt die busstrook vervangen of is het de bedoeling

dat die vrachtwagens over die busstrook gaan rijden? Hoe zit dat technisch in elkaar? En zijn er nog meer onderdelen in dit plan die niet op de plankaart staan maar die wel deel uitmaken van dit plan?

De heer Von der Assen heeft de kruising met de Koninklijke Marinelaan zojuist al benoemd. Ik zal proberen om het kort samen te vatten. Als je dat nu wel doet, kost dat 4 ton extra. Als je dat niet nu maar over een paar jaar doet, ben je € 135.000 tot € 400.000 extra kwijt, dus in totaal mogelijk € 800.000. Goedkoop is dan duurkoop. Daarom hebben wij samen met GroenLinks en de PvdA een amendement ingediend om nu geld vrij te maken om dit nu te doen, want uiteindelijk ben je dan goedkoper uit.

Tot slot de ventweg, waarover we het al een aantal keren hebben gehad, ook in de commissie. Enkele fracties, waaronder die van ONS Voorschoten, de SP en GroenLinks hebben in de commissievergadering duidelijk gemaakt dat het ons zeer onveilig lijkt om het op deze manier te doen: een fietsstraat met aan twee kanten parkeren, met bovendien twee rijrichtingen en met aan één kant visgraatparkeren. Wij hebben gevraagd om een onderbouwing: waarom zegt de wethouder dat het veilig is? Zijn onderbouwing bestond uit drie onderdelen. Ten eerste noemde hij het CROW-rapport, waarin de fietsstraat wordt uitgewerkt. Ten tweede noemde hij het bureau Goedappel Coffeng. Ten derde zei hij dat de Fietzersbond het veilig vindt. Wij hebben die rapporten opgevraagd en gezien. Ik kan de wethouder feliciteren, want met betrekking tot één van de drie rapporten heeft hij gelijk, maar met betrekking tot de andere twee rapporten dus niet. In het CROW-rapport wordt immers helemaal niet een fietsstraat uitgewerkt met tweezijdig fietsen, tweezijdig parkeren en met aan één kant visgraatparkeren. Dat staat er niet in. In het rapport van Goudappel Coffeng wordt dat inderdaad wel uitgewerkt. En wat het advies van de Fietzersbond betreft: het is mij niet gelukt om contact op te nemen met de voorzitter van de Fietzersbond, maar ik kan mij voorstellen dat de voorzitter van de Fietzersbond heeft gereageerd zoals de heer Von der Assen van GroenLinks zojuist heeft aangegeven. Ik heb immers wel een verslag kunnen achterhalen van het gesprek dat de gemeente met de Fietzersbond heeft gehouden. Dat verslag heeft de wethouder de raad op mijn verzoek toegezonden. Dat gesprek ging helemaal niet over de ventweg; daar wordt niet over gesproken. Ik kan mij dus heel goed voorstellen dat de voorzitter van de Fietzersbond niet het idee heeft dat hij daar een positief advies over heeft gegeven. Hij heeft daar namelijk niet over gesproken met de gemeente, zoals blijkt uit het verslag dat de wethouder ons heeft toegezonden.

Met deze onderbouwing blijft wat de SP betreft onduidelijk of het veilig is om op deze manier een fietsstraat op de ventweg van de Schoolstraat in te richten. Wij zijn niet overtuigd. Daarom hebben wij hierover samen met ONS Voorschoten een amendement voorbereid. ONS Voorschoten heeft zojuist laten weten dat dat amendement wordt aangehouden. Als ONS Voorschoten dat graag wil, sluit de SP zich daarbij aan. Dat betekent dat wij onze steun zullen uitspreken voor het amendement van GroenLinks, de PvdA en D66. Dat amendement beoogt hetzelfde.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Waar sommige mensen zich af en toe vermaken met Godfried Bomans, lees ik in mijn vrije tijd graag dingen zoals de Richtlijnen Bewegwijzering en het Handboek Wegontwerp. Als je die bekijkt, kom je erachter dat de titel van dit hele project en het raadsvoorstel, Knooppunt Voorschoten, om het beleefd te zeggen als een tang op een varken slaat. Een knooppunt is immers uiteraard, zoals wij allemaal weten, een ongelijkvloerse kruising van twee stroomwegen. Wij hebben net heel veel geld uitgegeven om de RijnlandRoute in een tunnel te krijgen en nu blijkt ineens dat we niet alleen stroomwegen door Voorschoten krijgen maar dat wij daarbij bovendien ook een ongelijkvloerse kruising van meerdere van die dingen krijgen. Een stroomweg is niet helemaal hetzelfde, maar als u niet weet wat dat is, kunt u ongeveer denken aan een rijksweg. Dat is niet een één-op-éénvertaling, maar het komt daar wel op neer.

Mijn opluchting was groot toen uit het stuk bleek dat het daar niet om gaat, maar mijn opluchting verdween weer een beetje toen ik erachter kwam dat dit helaas wel indicatief is voor de verkeerskundige kennis die in het stuk tentoon wordt gespreid. Een van de dingen die je niet vindt in die Richtlijnen Bewegwijzering en het Handboek Wegontwerp, is het fenomeen fietsstraat. Die term is in Nederland immers niet concreet ingevuld. Je mag alles "een fietsstraat" noemen. Als ik daar zin in heb, mag ik het paadje van het begin van mijn voortuin tot aan mijn brievenbus "een fietsstraat" noemen. Dat is nu eenmaal zo; daar kun je niets aan doen, maar gelukkig ontstaan er, om zo'n begrip als "een fietsstraat" te gebruiken, langzamerhand toch standaarden. Wetenschappelijke instituten zoals het CROW zeggen daar dan dingen over. Het doel van een fietsstraat is om fietsers veiliger te kunnen laten fietsen. Dat kun je op een heleboel manieren doen. Dat valt op een heleboel manieren in te vullen. Het college is zo vriendelijk geweest om ons hét rapport te verstrekken. Als je daar zelf naar zoekt of als je daar bij verkeersinstanties om vraagt, kom je op hetzelfde rapport terecht. Bij het volstrekte gebrek aan een formele definitie, vinden we in dat rapport 34 voorbeelden van hoe je zo'n fietsstraat kunt inrichten, zo'n fietsstraat die veilig is, zoals het college zegt. Die 34 voorbeelden hebben geen van alle te maken met visgraatparkeren langs het fietspad, zoals het college voorstelt en waarover de commissie haar zorgen uitsprak. Het college zei dat het veilig is, omdat dat in fietsstraten gebeurt, maar het gebeurt nergens anders in fietsstraten. Het is een experiment, met de fietser als stootkussen. Er is ook helemaal geen fietsstraat waar dat visgraatparkeren wordt gesitueerd tegenover parallelparkeren aan de andere kant. Waarom niet? Een fietsstraat moet veilig zijn voor fietsers. Dan wil je dus niet op twee verschillende manieren auto's achteruit hebben steken.

Een ander fenomeen dat in geen enkele van de 34 standaarden aan de orde is die het college ons toezond om te laten zien hoe veilig de fietsstraat is, is een blauwe zone voor kort parkeren. Waarom is dat belangrijk? De blauwe zone betekent dat mensen veel komen en veel gaan. En wat is het belangrijkste kenmerk van een fietsstraat? Een lage intensiteit van autobewegingen en een nog lagere intensiteit van parkeerbewegingen. Een fietsstraat is bij uitstek geschikt voor woonwijken. Woonwijken zijn, zoals u weet, geen winkelstraten. Misschien wist u dat niet, maar dan bij dezen: woonstraten zijn geen winkelstraten.

Een ander punt dat voor geen enkele fietsstraat geldt en zeker niet voor zo'n kort stukje als hier, is dat die onderdeel uitmaakt van een langere doorgaande fietsroute die voor de rest volledig met losliggende fietspaden is uitgevoerd. Al deze zorgen werden in de commissie door meerdere fracties uitgesproken en werden door het college weggenomen door te zeggen: het is veilig; het is een fietsstraat; daarvan zijn veel voorbeelden in Nederland. Om die claim te boekstaven, stuurde het college ons een rapport waarin netjes staat dat fietsstraten veilig zijn in Nederland. Op alle drie de kritiekpunten bestaat de toepassing van een fietsstraat in Nederland helaas niet. College, kunt u in dat document of in een ander document van een instantie zoals het CROW – het mag van mij ook de TU Delft zijn of het ministerie van Infrastructuur – één voorbeeld vinden van een fietsstraat die onderdeel uitmaakt van een doorgaande fietsroute die verder volledig uit fietspaden bestaat, waar een blauwe zone in gesitueerd is en waar aan twee kanten geparkeerd wordt, waarbij aan één van die twee kanten sprake is van visgraatparkeren en waarvan een respectabel instituut heeft gezegd dat dat een veilige situatie is? Eigenlijk is dit een oneerlijke vraag, want we weten allemaal dat het college dat antwoord nooit kan geven. Omdat ik niet de lulligste ben, maak ik de vraag makkelijker voor het college: college, kunt u een voorbeeld geven van een fietsstraat in Nederland die aan één van die drie punten voldoet? Ik ben heel benieuwd naar het antwoord.

Een fietsstraat is bedoeld voor een bepaalde verhouding tussen fietsbewegingen en autobewegingen. Wij zijn van mening dat dit in de ventweg van de Schoolstraat ook niet van toepassing is. Dat is het vierde criterium waaraan niet wordt voldaan, maar om eerlijk te zijn, is dit op dit moment onze mening, want die tellingen hebben wij niet beschikbaar. Wij horen graag van het college, dat uitvoerig heeft betoogd hoe veilig deze fietsstraat is, dat het die cijfers wel beschikbaar heeft en dat het die cijfers ook terstond aan ons overlegt.

Het mag duidelijk zijn dat wij, totdat al deze zaken geadresseerd zijn, niet zullen instemmen met een oplossing die inherent onveilig is. Honderd keren zeggen dat iets veilig is en documenten overleggen die raken aan een heel andere situatie dan de situatie waar het om gaat, lossen dit niet op. Daarom hebben wij een amendement opgesteld dat wij samen met GroenLinks en D66 indienen om de ventweg van de Schoolstraat wel op te knappen, want laten we eerlijk zijn: het is gewoon oude meuk en het verdient een opknapbeurt; het college heeft het geld ook al gereserveerd. Maar laten we dat dan wel gewoon met een losliggend fietspad doen, zoals de hele rest van de route en zoals bewezen veilig is, temeer nu blijkt dat het antwoord dat de Fietzersbond hiermee instemt, discutabel kan worden genoemd. Tot zover de ventweg. Het amendement, dat mede wordt ingediend door GroenLinks en D66, luidt:

"Amendement 100281.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 5 maart 2015,

gezien het raadsvoorstel nr. 4336 d.d. 03 februari 2015,

overwegende dat:

- *de ventweg van de Schoolstraat hard toe is aan groot onderhoud, dan wel herinrichting om redenen van verkeersveiligheid, bereikbaarheid van de aan de ventweg gehuisde winkels en aantrekkelijkheid van het centrum;*
- *het college ook voorstelt om extra geld uit te trekken om de ventweg, in tegenstelling tot een eerder voorstel, alsnog mee te nemen in het project 'Knooppunt Voor-schoten';*
- *er twijfel bestaat over de (fiets-)veiligheid en -vriendelijkheid van de gekozen oplossing van een zeer korte fietsstraat als onderdeel van een doorgaande fietsroute waarbij de rest van de fietsroute gescheiden fietspaden kent en waarbij aan twee kanten op verschillende wijzen (parallel en visgraat) kort geparkeerd wordt;*
- *de informatie over fietsstraten die het college heeft verstrekt om genoemde twijfel weg te nemen:*
 - *vierendertig (34) voorbeelden met foto's van fietsstraten bevat waarvan er:*
 - *nul (0) gebruikmaken van visgraatparkeren aan één kant van de weg, laat staan tegenover parallel parkeren aan de andere kant van de weg;*
 - *nul (0) deel uitmaken van een doorgaande fietsroute waarvan de rest van de route is ingericht met losliggende fietspaden;*
 - *nul (0) zijn ingericht als blauwe zone voor kort parkeren met de daarbij behorende frequentie van aankomende en vertrekkende auto's (hoewel er één straat met betaald parkeren tussen zit, maar die heeft juist wel nog aparte fietsstroken en een apart deel voor auto's in het midden);*
 - *aangeeft dat er bij verschillende soorten fietsstraten zeer specifieke verkeersintensiteitsverhoudingen tussen auto's en fietsers horen. Deze cijfers zijn voor de ventweg Schoolstraat niet door het college aan de raad ter beschikking gesteld om te verifiëren of de ventweg aan deze eisen voldoet;*
 - *op verschillende punten aangeeft dat een fietsstraat met een specifiek profiel, waartoe onder andere het gebruik van asfalt voor de fiets behoort en in het voorstel van het college wordt gewerkt met tegels voor de fietsers;*

de twijfel over de verkeersveiligheid en over de wenselijkheid van een fietsstraat bij de ventweg Schoolstraat niet kan wegnemen, maar wel inzichtelijk maakt dat de voorgestelde oplossing voor de ventweg Schoolstraat niet kan worden aangemerkt als fietsstraat zoals bedoeld in het rapport;

- *geuite zorgen om onder andere de aansluitingen op de doorgaande fietsroute en de (on)zichtbaarheid van fietsers niet inhoudelijk worden beantwoord, maar zonder verifieerbare argumenten als 'het is veilig' zijn geadresseerd;*

besluit:

het voorgestelde besluit als volgt te wijzigen:

1. Het huidige beslispunt 1:

'1. akkoord te gaan met het aangepaste plan;'

te wijzigen in:

'1. akkoord te gaan met het aangepaste plan, behalve daar waar het de ventweg van de Schoolstraat betreft. De ventweg aan de Schoolstraat wordt wel opnieuw ingericht en bestraat, waarbij gekeken zal worden naar mogelijkheden om het aantal beschikbare parkeerplaatsen te vergroten, maar waarbij een losliggend fietspad, conform de gehele rest van de doorgaande fietsroute door Voorschoten in stand wordt gehouden.'

en gaat over tot de orde van de dag."

Over het kruispunt met de Koninklijke Marinelaan en de bomen is al veel gezegd. Ik zal dat niet allemaal herhalen. Om aan te geven dat ik, voordat ik raadslid werd, af en toe ook nog fictie las en niet alleen die richtlijnen en handboeken, geef ook ik een citaat, namelijk van Terry Pratchett. Het is geen letterlijk citaat maar een parafrase. Je kunt een paar laarzen kopen voor, pak 'm beet, € 100 en die laarzen gaan dan lekker vijf jaar mee; daar ben je mooi klaar mee. Je kunt ook een paar laarzen kopen voor € 20; die krengen gaan een kwartaal mee. Nu mag u allemaal hard aan het rekenen slaan en bekijken wie na vijf jaar voordeliger uit is. Precies: de persoon die investeert in kwaliteit. Met name voor de Koninklijke Marinelaan, maar ook voor de bomen geldt dat we hier in Voorschoten echt verkeerde zuinigheid bezigen. We kunnen wel met z'n allen zeggen dat we in een krappe en moeilijke situatie zitten, maar als u de begroting leest en als u kijkt naar de stand van de reserve en naar wat wij over hebben van het investeringsplafond – dat is al een mechanisme om de investeringen te beperken – dan ziet u dat de realiteit is dat er simpelweg gewoon financiële ruimte is om dit nu te doen. We kunnen met z'n allen keihard roepen dat we arm zijn, maar er is nu ruimte om 4 ton uit te geven voor een infrastructurele oplossing die er dan de komende 40 jaar zal liggen. Iedereen die vertelt dat dat niet zo is, kan niet rekenen of wil dit om een andere reden niet. De financiële ruimte is er. Het is een keuze. Als men dit niet wil, mag dat, maar als men mij vertelt dat het financieel niet kan, heeft men niet gelijk.

De heer **Van den Dool** (VVD): Herinnert de PvdA zich de woorden van de wethouder of van iemand anders over hoeveel wij als Voorschoten in de min staan? Stemt de PvdA nu desondanks in met een directe lastenverzwaring van bijna € 400.000 voor de Voorschotense inwoners en stemt zij in met het feit dat het volgende project, dat misschien minstens net zo hard nodig is als de Koninklijke Marinelaan, eigenlijk niet meer mogelijk is omdat we dan al

compleet aan ons maximum zitten? Dan stemt de PvdA dus in met iets zonder een goede afweging te maken.

De heer **Middelburg** (PvdA): De heer Van den Dool draait de zaak om. Ik stem niet in met een onnodige lastenverzwaring van 4 ton. Dat is juist zijn voorstel. Zoals ook het college zelf heeft aangegeven, zijn vervanging van het kruispunt en onderhoud aan het wegdek bij de Koninklijke Marinelaan gewoon nodig. Dat is uitgebreid berekend en dat staat ook in het amendement dat GroenLinks heeft voorbereid en dat wij mede hebben ingediend. Daarin wordt heel helder uitgelegd dat, als wij dit nu doen, dat 4 ton goedkoper is dan wanneer wij dit over vijf jaar doen. Als de heer Van den Dool dan zegt dat ik 4 ton over de balk smijt, dan zeg ik: dat kan hij zeggen, maar als we kunnen kiezen tussen 8 ton uitgeven over vijf jaar en 4 ton nu uitgeven, moet hij mij maar uitleggen waarom, zelfs als je de rente meerekent, mijn voorstel duurder is dan het zijne.

De **voorzitter**: Dit was de eerste termijn van de raad. Het woord is aan wethouder Beimers.

Wethouder **Beimers**: Voorzitter. Ik dank alle fracties voor hun inbreng in eerste termijn, ook de fracties die nog kritische kanttekeningen bij het voorstel hebben of al hebben aangegeven dat zij de grootste moeite hebben om met het voorstel in te stemmen. Er zijn gelukkig ook veel fracties die wel gaan instemmen met het voorstel. Dat doet mij deugd. Ik denk dat het goed is om aan het begin van mijn eerste termijn te memoreren dat dit voorstel al een heel lange voorgeschiedenis kent. Daar kom ik straks op terug. Zelf vind ik het wel aardig dat ik, naar ik hoop, de laatste fase van de besluitvorming hierover mag meemaken.

De heer Van den Dool heeft geen vragen gesteld die nu om beantwoording vragen. De heer Eversteijn steunt het voorstel. Hij benadrukte het belang van verkeersveiligheid voor met name voetgangers en fietsers; dat onderschrijf ik. Dat geldt eigenlijk voor alle verkeersdeelnemers, maar voetgangers en fietsers zijn de zwakste deelnemers aan het verkeer; dat ben ik graag met hem eens. Hij stelt veiligheid voorop; dat vind ik de juiste prioriteit.

De heer Bremmer van het CDA vroeg of ik kan bevestigen dat de centrumondernemers kunnen instemmen met het voorliggende plan. Dat kan ik bevestigen. Ook de verenigde ondernemers van de westzijde van de Schoolstraat hebben blijk gegeven van hun instemming. De heer Bremmer vroeg om met betrekking tot het verkeer op de Oranjeboomstraat een jaar na realisatie van het plan een evaluatie te houden. Dat zeg ik graag toe, want dat lijkt mij een goed idee. De heer Bremmer heeft mij gevraagd om in te gaan op de motie over de bomen. Dat wil ik straks graag doen. Ik denk dat het goed is als ik in eerste termijn ook al commentaar lever op de motie en de amendementen, maar ik voeg mij graag naar de orde die de voorzitter aangeeft.

De heer Van der Meij en ik zijn van hetzelfde geboortjaar. Hij refereerde aan Tom Jones; die kan ik mij ook nog goed herinneren. Ja, dat zegt ook iets over onze leeftijd. De heer Van der Meij zei dat het zaak is om de investeringen in de infrastructuur scherp te bezien. Dat is

absoluut waar. Wij zitten volgens mij in een positie waarin wij alle investeringen, ook die in de infrastructuur, voortdurend aan een scherpe, kritische blik moeten onderwerpen en ook regelmatig moeten prioriteren, zoals dat zo mooi heet. Daar stem ik dus graag mee in.

De heer Von der Assen heeft iets gevraagd over de kosten met betrekking tot het project. Daar hebben we in de commissie vrij uitgebreid bij stilgestaan. Het nu niet uitvoeren van de Koninklijke Marinelaan leidt in elk geval – althans, zo hebben we dat op dit moment geraamd – tot € 152.000 aan extra kosten. Afhankelijk van hoe je dat wilt benaderen, kun je daarbij het bedrag optellen dat je mogelijkwerijs in tweede aanleg niet meer als subsidie van de provincie krijgt. Daarbij gaat het om € 240.000. Dat telt dan op tot € 392.000. Dat is een conservatieve en voorzichtige benadering. Je kunt ook iets optimistischer zijn. Ik geef geen enkele garantie over de toekomstige geldstromen van de provincie, maar het zou ook zo- maar zo kunnen zijn dat bij een hernieuwde aanvraag de provincie alsnog wél besluit om dat bedrag toe te kennen. Absolute zekerheden daaromtrent bestaan dus niet, noch positief, noch negatief. Als je het nog eens ter hand neemt, betekent dat andermaal overlast. Dat is volgens mij een juiste analyse.

De heer Van der Meij heeft een pleidooi gehouden voor de extra bomen die men graag wil en hij heeft gesteld dat het ontwerp aan de westzijde van de Schoolstraat onveilig zou zijn. Misschien is het goed om nu in te gaan op het punt van de westzijde van de Schoolstraat, maar ik merk dat iedereen erg wordt afgeleid door de versnaperingen die nu worden geserveerd.

De **voorzitter**: Misschien is het goed om te melden dat met deze versnapering een besluit van het Presidium van vanavond wordt uitgevoerd. Er is namelijk een strategische discussie in het Presidium geweest over de foeragering deze avond. Er is gekozen voor een gemengde formule van "mevrouw Okma-hapjes" en bitterballen. Vandaar de onrust.

Wethouder **Beimers**: Het doet mij goed om te zien dat de heer Maassen een klein tomaatje naar binnen werkt. Daar wil ik hem graag mee complimenteren.

De heer **Maassen** (SP): Ik ben vegetariër. Daar is kennelijk weer geen rekening mee gehouden bij de frituurhapjes. Ik moest dus wel.

Wethouder **Beimers**: Ik gun hem u graag. Op de collegetafel zijn nog meer tomaten beschikbaar. Ik haal ze even voor u.

De heer **Maassen** (SP): Dat gaat wel van uw spreektijd af.

Wethouder **Beimers**: Ja, ik had het knopje natuurlijk even in moeten drukken.

De **voorzitter**: Dit lijkt wel een beetje op een zoenoffer, moet ik zeggen.

De heer **Maassen** (SP): Ik constateer met genoegen dat de heer Beimers met tomaten aan het gooien is.

Wethouder **Beimers**: Dat was een ongelukje, excuus.

Met betrekking tot de westzijde van de Schoolstraat roep ik de gemeenteraad in herinnering dat in juli 2012 na rijp en ampel beraad – er was eerst een ontwerpplan voor het totale project – uiteindelijk een definitief ontwerp voor het totale project is goedgekeurd en vastgesteld door de gemeenteraad van Voorschoten, met inbegrip van de fietsstraat zoals die ook nu nog in het plan staat. Dat is een historisch en formeel argument. Ik heb waardering voor de research die de heer Middelburg heeft uitgevoerd, maar feitelijk en inhoudelijk is door een te goeder naam en faam bekend staand bureau – misschien niet helemaal toevallig ook uit het Westland, namelijk uit de kern Naaldwijk, het bureau Van der Waal – een ontwerp geproduceerd dat destijds door de gemeenteraad is vastgesteld. Daarover is ook nog een externe second opinion geformuleerd door een evenzeer goed verkeersingenieursbureau dat een vrij grote bekendheid geniet, Goudappel Coffeng. Zij zijn volgens mij vrij helder geweest over het aspect van de verkeersveiligheid; de raad heeft die stukken ook gekregen. Wij hebben de CROW-normen bij het totale plan toegepast. Ik geef graag toe dat er misschien geen specifieke normen zijn over fietsstraten en dat fietsstraten als zodanig ook nog geen standaardbegrip zijn, zij het dat zij in Nederland wel op grote schaal worden toegepast. Misschien is het aardig om te vermelden dat dit niet in de laatste plaats gebeurt in vrij grote steden waar sprake is van druk verkeer. Ik was recent in de gemeente Utrecht; het zijn meestal ook grote steden met een linkse meerderheid, maar dat tussen haakjes. Op verschillende centrale verkeersassen die toen ik daar nog studeerde drukke verkeersstraten waren, mag je nu als automobilist nog net komen. Het is zodanig vormgegeven dat je vanzelf buitengewoon langzaam gaat rijden, want linksvoor en achterlangs, van alle kanten, word je ingehaald en gekruist door fietsers en voetgangers. Het is een omgeving waar de auto, zoals dat zo mooi heet, letterlijk te gast is. Dat is ook bij deze fietsstraat de bedoeling.

Er is gerefereerd aan het oordeel van de Fietzersbond en er is gezegd dat die zich hier niet specifiek over heeft uitgesproken. De Fietzersbond heeft zich over het totale ontwerp, inclusief de fietsstraat, uitgesproken; dat was een positieve inspraak. Het doet mij eerlijk gezegd verdriet om te moeten melden dat de voorzitter met wie destijds contact is geweest, is overleden. Het staat de huidige voorzitter natuurlijk vrij om daar een andere opinie over te hebben dan zijn voorganger. Dat is evident, maar wij hebben ons gebaseerd op het gesprek dat door mijn ambtsvoorgangers over dit onderwerp is gevoerd.

De heer Maassen heeft gesproken over de aanpassing van de rotonde. Ik kan bevestigen dat er verder geen onderdelen in het plan zijn die niet op de plankaart vermeld staan. De busstrook blijft zoals die nu is. Dat betekent dat direct na het passeren van de busstrook een inrijstrook rechtsaf moet worden gemaakt. In eerdere schriftelijke communicatie hebben wij aangegeven wanneer het ontwerp daarvan ongeveer klaar zal zijn. Dat heb ik nu even niet paraat. Daar heeft de heer Maassen ook niet naar gevraagd, maar dat gaat dus gebeuren.

Een aantal opmerkingen van de heer Middelburg over de fietsstraat heb ik al behandeld. Hij heeft een intensieve studie gedaan naar de vraag of er ook visgraatparkeren is toegepast. Ik heb in het Utrechtse niet kunnen constateren of dat daar is. Het zou mij niet verbazen als het er is. Ik zeg niet dat het er is, maar het fietsstraatfenomeen heeft echt een heel brede ingang gevonden. Ik maak mij dus sterk dat het misschien toch mogelijk is om een voorbeeld te vinden. Maar hoe dan ook, Voorschoten is graag de eerste, de beste en de uniekste; als het niet zo is, zijn wij op dit punt in ieder geval uniek. Dat is ook iets om trots op te zijn. Het belangrijkste is dat de situatie verkeersveilig is en daar hebben deskundigen zich over uitgesproken.

De heer **Maassen** (SP): Dit is nou net de crux van de hele discussie: waar hebben die verkeersdeskundigen zich dan over uitgesproken? Uit de stukken die het college de raad heeft toegezonden, blijkt dat zij zich over allerlei soorten fietsstraten in het algemeen hebben uitgesproken, maar voor zover wij kunnen zien niet over een specifieke fietsstraat met fietsverkeer in twee richtingen en met parkeren aan twee kanten, waarvan ook nog aan één kant visgraatparkeren en aan één kant niet. Daar gaat het nou net om.

Wethouder **Beimers**: Ik heb aangegeven dat het ontwerp is gemaakt door een professioneel ingenieursbureau en dat daarop ook een contraexpertise is uitgevoerd. Ik moet zeggen dat ikzelf onder de indruk was van de inhoud van dat rapport, ook op dit punt. Het is een buitengewoon degelijk en overigens ook een vrij omvangrijk rapport, dat op dit punt volgens mij glashelder is. Er staat zelfs in dat het een veilige constructie is, zelfs als er sprake is van een geparkeerde bestelwagen. Het is natuurlijk mogelijk dat in zo'n parkeerhaven een wat hogere auto wordt geparkeerd. Zelfs in die situatie wordt expliciet aangegeven dat de constructie desalniettemin veilig is. Daar houd ik het dus ook maar op.

De heer **Middelburg** (PvdA): Het gerenommeerde verkeersbureau kreeg een opdracht, voert die uit en vindt de situatie veilig. U zei dat de situatie uniek is qua visgraatparkeren, maar kunt u ook beamen dat wij eveneens uniek zijn doordat wij de enigen zijn die dit bij een blauwe zone flikken en bij een doorgaande route van kilometers waar de fietspaden verder overal los liggen en dat wij ook de enigen zijn die dit tegen alle richtlijnen in – dat vergat ik in mijn eerste termijn – betegelen. Het enige kenmerk van een fietsstraat dat echt hard gedefinieerd is, is dat het fietsdeel van asfalt moet zijn. Kunt u dus beamen dat we niet op één maar op vier punten uniek zijn?

Wethouder **Beimers**: Dat kan ik niet beamen, want dat zou veronderstellen dat ik buitengewoon gedetailleerde kennis heb over de precieze vormgeving die in heel Nederland op dit terrein wordt gevonden en in de praktijk is gebracht. Het ontbreekt mij en volgens mij ook de medewerkers aan tijd om dat allemaal uit te zoeken. Dat zou in een eerdere fase misschien nog een interessant studieonderwerp zijn geweest, maar nu kan ik dat niet bevestigen. Mooier kan ik het op dit punt dus niet maken.

De heer **Maassen** (SP): De wethouder verschuift de bewijslast voor het veilig inrichten van de fietsstraat nu van het ontwerp naar een contraexpertise. Jammer genoeg heeft hij die contra-expertise niet naar de raad gestuurd, terwijl hij het ontwerp wel naar de raad heeft gestuurd. Daar was ook niet om gevraagd, want wij wisten tot twee minuten geleden niet dat er zo'n contraexpertise was. In het kader van de actieve informatieplicht was het, toen er werd gevraagd naar het ontwerp, natuurlijk wel logisch geweest om ook die contraexpertise naar de raad te sturen, want nu kunnen wij nog steeds niet beoordelen hoe dit zit.

Wethouder **Beimers**: Ik verkeer echt in de oprechte veronderstelling dat wij dat naar de raad hebben gestuurd. Dat wordt mij zojuist ook bevestigd door de heer Van den Belt. Het is een omvangrijk document. Ik verkeer in het oprechte besef dat wij dat de gemeenteraad hebben doen toekomen. Als dat er nu nog niet zou zijn, ben ik graag bereid om u dat onmiddellijk toe te sturen.

Ik heb nog een seconde spreektijd. Nu zit ik in het rood. Ik had al aangekondigd dat ik iets zou zeggen over motie 100285 met betrekking tot de sponsoring.

De **voorzitter**: Mag ik nog even aandacht? Wij zitten met enkele tijdsaspecten. Ik wil daar straks in het kader van een ordedebat over praten, maar het is goed dat de wethouder nog even reageert op de ingediende moties.

De heer **Prang** (CDA): Ik wil even aangeven dat bijlage 2 het document is waar de wethouder zojuist over sprak.

De heer **Maassen** (SP): Mijn excuses; er is ons inderdaad een second opinion toegestuurd. Ik was in de veronderstelling dat dat het rapport van Goudappel Coffeng was op basis waarvan dit plan is gemaakt, maar het rapport van Goudappel Coffeng is dus eigenlijk het enige expertiserapport dat er is. Of heb ik dat verkeerd begrepen?

Wethouder **Beimers**: Het rapport van Goudappel Coffeng is de contraexpertise op het ontwerp. Het ontwerp is van het ingenieursbureau Van der Waal uit Naaldwijk. Er is dus een officiële contraexpertise en die is u toegestuurd. Ik ben blij dat het goed terecht is gekomen.

Ik kom bij motie 100285 van D66 over het aanbrengen van extra bomen. Het probleem dat het college met deze motie heeft, is dat daarin staat dat wij voor de eventuele extra kosten – er zijn natuurlijk extra kosten, ongeveer € 15.000 voor vijf bomen en € 18.000 voor zes bomen – zoveel mogelijk dekking moeten zoeken bij sponsors. Ik heb in de commissie aangegeven dat de gedachte om die bomen te sponsoren, mij sympathiek voorkwam omdat ik ervan uitga dat sponsors een maatschappelijk initiatief is waarbij uit de samenleving een actie op gang wordt gezet die leidt tot een financiële opbrengst om dit te betalen. In de motie wordt met zoveel woorden eigenlijk gesuggereerd dat het college of de medewerkers van het college op pad worden gestuurd om sponsors te zoeken. Dat vind ik eerlijk gezegd hoogst ongewenst, want je wilt als college niet in de positie komen dat je aan burgers en

bedrijven vrijwillige bijdragen vraagt, want niet altijd zijn die vrijwillige bijdragen in de echte zin vrijwillig en dan verwacht men op enig moment ook een soort tegenprestatie. In die positie moeten wij onszelf als college en zeker de medewerkers niet brengen. Daar moeten we volgens mij heel zuiver in zijn.

De heer **Van der Meij** (D66): Dank voor uw toelichting. Het is niet de bedoeling van de motie om een soort crowd funding vanuit de gemeente Voorschoten te organiseren. De bedoeling van de motie is om te bekijken of bijvoorbeeld de winkeliersvereniging of Niersman de mogelijkheid wil bieden om dat extra stukje groen rond het Knooppunt aan te brengen. Dat is mijns inziens een kwestie van een telefoontje, een overlegje en dan terugkoppelen aan de raad. Dan kunnen we op dat moment bespreken wat hun antwoord is en wat we op dat punt eventueel verder kunnen doen.

Wethouder **Beimers**: Dat is nou juist het punt waartegen ik ernstige bezwaren heb, namelijk dat wij ontwikkelaars, aannemers of andere ondernemers vragen of zij dit voor ons willen sponsoren en betalen. Op een ander moment en in een andere setting ontstaat dan vaak een situatie in de zin van: we hebben dat allemaal voor u gedaan; wat denkt u nu voor ons te kunnen doen? Ik wil die relatie heel zuiver en scherp houden. Ik wil geen aanleiding geven tot allerlei vervelende discussies. Dat moeten we volgens mij niet doen. Ik heb daar echt een heel groot en ernstig bezwaar tegen. Ik ontraad de aanvaarding van deze motie op dit punt dan ook ten zeerste. Dit moeten we niet doen.

De heer **Eversteijn** (ONS Voorschoten): De gemeente heeft dat wel gedaan met de rotondes.

Wethouder **Beimers**: Ja, maar daarbij is duidelijk welke tegenprestatie daartegenover staat, want dan zeg je tegen de ondernemer dat hij daar reclame-uitingen mag plaatsen. Daar betaalt hij een bepaald bedrag voor en wij gebruiken die reclameopbrengsten dan om een deel van onze onderhoudswerkzaamheden te betalen. Dat is een andere situatie, want dan is duidelijk wat de tegenprestatie is. In de redactie van de tekst van de motie wordt dat in het midden gelaten. Dat geeft potentieel aanleiding tot allerlei onzuiverheden. Daar moeten we volgens mij niet aan beginnen.

Ik denk dat ik daarmee voldoende ben ingegaan op wat naar voren is gebracht. Ik weet niet of het de bedoeling is dat ik ook de amendementen al de revue laat passeren, maar ik denk dat de opstelling van het college ten opzichte daarvan grosso modo wel duidelijk is.

De **voorzitter**: Dat lijkt mij ook. Ik heb begrepen dat de fractie van D66 behoefte heeft aan een schorsing. Na de schorsing moeten we ook even met elkaar praten over de orde, want er zijn enkele sprekers en instanties die geen spreektijd meer hebben. Daar moeten we een oplossing voor vinden. Ik vraag u om daar alvast over na te denken. Na de schorsing komen we daarop terug.

De vergadering wordt enkele minuten geschorst.

De **voorzitter**: De fractie van D66 had de schorsing aangevraagd. Ik geef die fractie daarom eerst het woord. Daarna komen we even te praten over het ordepunt.

De heer **Van der Meij** (D66): Voorzitter. Ik heb nog een vraag aan het college, omdat er kennelijk geen moeite gedaan kan worden om die sponsoring te vinden. Is het college dan bereid om in andere begrotingsposten te bekijken of het bedrag voor die bomen gevonden kan worden, zodat die bomen alsnog in het Knooppunt kunnen worden opgenomen?

De **voorzitter**: Dat was een opmerking in de tweede termijn. Er zijn nog enkele fracties die tijd hebben voor een tweede termijn. Ik stel voor dat de fracties die geen tijd meer hebben, zich beperken tot een stemverklaring en tot meedoen aan de besluitvorming. Daarnaast zou ik, om het ordedebat nog even te doen, willen vragen of het denkbaar is om de agendapunten 7 en 8 te behandelen als hamerstukken, zodat daarover alleen besluitvorming plaatsvindt. Als dat niet het geval is, stel ik voor om die punten naar een andere vergadering door te schuiven. We moeten immers wel een beetje consistent omgaan met onze eigen regels. Kan de raad zich in die aanpak vinden? Ik constateer dat de raad daarmee instemt. We gaan nu dus nog even verder met de tweede termijn over het Knooppunt.

De heer **Van den Dool** (VVD): Voorzitter. Ik zal de verschillende amendementen en de motie even langslopen; dan hebben we dat meteen gehad. De bomenmotie heeft op zich onze sympathie wel, maar zullen wij niet steunen. Misschien is het een suggestie om, als binnen het project Knooppunt Voorschoten op de een of andere manier door een aanbestedingsvoordeel toch nog wat geld overblijft, het neerzetten van bomen dan als eerste prioriteit te hanteren. Dat is geen garantie dat ze er komen, maar dat is wellicht een oplossing.

Amendement 100281 over de uitbreiding van het voorstel zullen wij uiteraard niet steunen, want wij blijven bij het hoofdvorstel en bij het Knooppunt Wijngaardenlaan, want dat is nu nodig. Laten we voor de rest eerst een analyse uitvoeren om te bepalen wat echt nodig is en welke prioriteit het beste is, waarna we daarover kunnen beslissen. We kunnen nu niet zo- maar onze hypotheek verhogen. Ik wil dat de partijen de dat wel willen, graag uitspreken dat zij nu direct voor een lastenverhoging zijn.

De heer **Eversteijn** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Wij sluiten ons aan bij de reactie van de VVD op de bomenmotie 100285. Dus: als er financiële ruimte is om iets te doen. Ik dank de wethouder voor zijn uitvoerige uitleg, die een goede bijdrage hieraan heeft geleverd.

Het door onszelf voorbereide amendement 100288 beschouwen wij als niet ingediend. Amendement 100281 steunen wij niet.

De **voorzitter**: Ik begrijp van de heer Maassen dat het goed is om even aandacht te besteden aan het voorbereide amendement van de SP en ONS Voorschoten. U zegt dat het niet is ingediend. Ik begrijp van de heer Maassen dat het wel ingediend zou zijn.

De heer **Maassen** (SP): Aangehouden; dat heb ik ook aangegeven in mijn eerste termijn.

De **voorzitter**: De vraag is wat de exacte status van dit amendement is in de besluitvorming. Wordt het tot nader order aangehouden of ingetrokken?

De heer **Eversteijn** (ONS Voorschoten): Dan moet ik het in overleg met de SP aanhouden. Ik kom daar in een later stadium op terug.

De **voorzitter**: Amendement 100288 van ONS Voorschoten en de SP wordt dus aangehouden en maakt vanavond geen deel uit van de besluitvorming.

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. Ik zal de zeven minuten die van mijn spreektijd resteren, niet volmaken.

De **voorzitter**: U hebt voldoende citaten in uw hoofd; dat lukt dus vast.

De heer **Bremmer** (CDA): Jazeker, maar in alle ernst: ik ben blij met de antwoorden van de wethouder over de evaluatie ten aanzien van de Oranjeboomstraat en overleg met de ondernemers. Wat de amendementen van onder andere GroenLinks en de PvdA betreft: toen ik een nieuw huis kocht, zei de aannemer dat ik ook een serre moest kopen, want dat zou veel goedkoper zijn dan wanneer ik dat tien jaar later zou doen. Ik heb toch eerst een keuken gekocht en daar heb ik het bij gelaten. Tien jaar later heb ik de serre genomen. Sober, gefaseerd en beperking van de scope; dat geldt ook voor het amendement om het kruispunt van de Koninklijke Marinelaan mee te nemen. Daar zijn wij dus niet voor.

Ik sluit mij aan bij de suggestie van de heer Van den Dool: als de aanbesteding voordelig uitpakt – dat wil zeggen dat de kosten van het hele project binnen de gestelde kaders van de aanbesteding vallen – is er wellicht ruimte te vinden voor het realiseren van extra bomen. Dat zou eigenlijk ons voorstel zijn. Ik sluit mij op dat punt aan bij wat de heer Van den Dool naar voren heeft gebracht.

Politiek is kiezen. Dat hebben we naar voren gebracht. De bewoners van het Albardaplantsoen klagen ook over hun bestrating. Dat kunnen we ook niet allemaal tegelijk doen. Het is inderdaad niet anders en wij maken de keuze om het hoofdvoorstel in deze vorm te volgen.

De heer **Van der Meij** (D66): Voorzitter. Wij zijn voor amendement 100281. Met betrekking tot amendement 100284 hebben we gezegd dat we alle infrastructurele projecten op een rij willen hebben. Dat amendement kunnen we op dit moment dus niet steunen.

De **voorzitter**: De heer Maassen heeft nog 26 seconden.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Die wil ik gebruiken om aan te geven dat de SP de bomenmotie niet zal steunen. Wij hebben weliswaar heel veel sympathie voor de inzet om meer bomen in het plan te krijgen, maar de gegeven dekking kunnen wij niet steunen. Wat dat betreft, ben ik het volledig met wethouder Beimers eens dat bij dit soort situaties geldt: voor wat hoort wat. Dat moeten we niet willen.

De **voorzitter**: De heer Middelburg heeft nog 49 seconden.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Voor de notulen: de wethouder heeft er gelijk in dat dit in 2012 is aangenomen. Daarbij wil ik wel gemeld hebben dat de PvdA toen tegenstemde.

Het stoort mij dat het college ondanks de herhaaldelijk geuite bezwaren tegen het visgraat-parkeren, het parkeren aan de andere kant, de blauwe zone en de doorgaande route niet alleen geen voorbeelden maar ook geen enkel argument heeft gegeven waarom de situatie veilig zou zijn. Ik heb ook de contraexpertise gelezen. Als de wethouder mij kan zeggen waar de zin staat dat dit een veilige oplossing is ... Die zin staat er niet in. De situatie wordt beschreven en er staat ergens dat er voor fietsers geen achteruitgang is. Dat slaat niet specifiek op de veiligheid, maar geldt in het algemeen. Ik stel vast dat het college ook niet heeft geprobeerd om de zorgen weg te nemen. Ik vind het heel bijzonder dat het college het te veel moeite voor zichzelf en het apparaat vindt om zorgen over de veiligheid weg te nemen. Ik ben daar redelijk door geschokt. Ik stem dus uiteraard tegen.

De **voorzitter**: Ik geef het woord aan de wethouder voor een extreem korte reactie. Zo beknopt mogelijk graag, wethouder. Als u heel snel praat, kunt u misschien tijd terugverdienen.

Wethouder **Beimers**: Voorzitter. Dat zou werkelijk heel uniek zijn! Wat de bomenmotie betreft, lijkt het mij inderdaad een mogelijkheid om op dat punt gebruik te maken van een eventueel positief aanbestedingseffect, dus van een voordeel, een lager bedrag dan waarmee wij nu rekening hebben gehouden, zoals de heren Van den Dool, Bremmer en Eversteijn al aangaven. Ik wil toezeggen dat we de vrije ruimte die er dan is, als eerste zullen aanwenden voor de gevraagde bomen.

Het tweede punt waarop ik moet ingaan, is de vraag of het rapport, de contraexpertise, een aanknopingspunt biedt voor de optimistische geluiden die ik heb laten horen over fietsveiligheid op de fietsstraat. Op pagina 12, in paragraaf 3.4, "Winkelstrip Schoolstraat" lees ik het volgende: "De winkels aan de westzijde van de Schoolstraat hebben een eigen kleine parkeervoorziening aan een stukje ventweg. In het ontwerp is deze ventweg gecombineerd met het vrijliggende fietspad tot een fietsstraat. Hierdoor ontstaat een rustiger wegbeeld en bovendien ontstaat er ruimte om extra parkeerplaatsen te realiseren. De fietsers rijden over dit stukje fietsstraat op een fietsstrook midden op de weg, auto's zijn te gast. Door een zorgvuldige vormgeving rijden fietsers niet vlak langs de geparkeerde auto's. Automobilisten hebben daardoor bij het weggrijpen goed zicht op de fietsers en scooters, ook als ze achter

een hoge (bestel)auto geparkeerd staan. Met een inritconstructie wordt er voor gezorgd dat auto's niet met hoge snelheid de parallelweg op kunnen rijden." Op pagina 13 staat in paragraaf 3.7 een zinsnede met min of meer dezelfde strekking. Ik vind dit eerlijk gezegd dus voldoende positief.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat we overgaan tot de besluitvorming. We gaan stemmen over amendement 100284 van GroenLinks, de PvdA en de SP, met als strekking dat de Koninklijke Marinelaan wordt betrokken bij de uitvoering, amendement 100281 van D66, GroenLinks en de PvdA over de fietsveiligheid, het voorstel en tot slot motie 100285 over bomen en sponsoring. Gelet op de mededeling van de wethouder, vraag ik de D66-fractie of zij die motie in stemming wil laten brengen. Of vindt zij de toezegging van de wethouder dat bij een positief aanbestedingseffect het overschot primair wordt geïnvesteerd in bomen, zo plezierig dat zij de motie niet meer in stemming wenst te laten brengen? Mijnheer Van der Meij, wat wenst u?

De heer **Van der Meij** (D66): Ik wens de motie aan te houden en ik verzoek u om mij de gelegenheid te geven om een stemverklaring af te leggen.

De **voorzitter**: Ik begrijp dat u de motie wilt aanhouden, maar wilt u een stemverklaring afleggen over de aangehouden motie?

De heer **Van der Meij** (D66): Sorry, ik gebruikte het verkeerde woord. Ik wens mijn motie te handhaven. We laten de motie in stemming brengen.

De **voorzitter**: Voordat we overgaan tot de besluitvorming, stel ik vast dat de wethouder heeft toegezegd dat er na een jaar een evaluatie zal worden uitgevoerd. Het is goed als we die toezegging noteren. We gaan nu stemmen. Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **Van der Meij** (D66): Voorzitter. De toezegging dat er zal worden bekeken of er bij de aanbesteding nog wat ruimte komt voor de bomen, vind ik te weinig. Ik spreek mede namens GroenLinks en de PvdA. Dat betekent dat wij niet akkoord zullen gaan met het complete voorstel.

In stemming komt amendement 100284 van de fracties van GroenLinks, de PvdA en de SP.

Het amendement wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van de SP, de PvdA en GroenLinks ervoor hebben gestemd.

In stemming komt amendement 100281 van de fracties van de PvdA, GroenLinks en D66.

Het amendement wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van GroenLinks, D66, de PvdA en de SP ervoor hebben gestemd.

In stemming komt het aangepaste voorstel.

Het aangepaste voorstel wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van de VVD, het CDA en ONS Voorschoten ervoor hebben gestemd.

In stemming komt motie 100285 van de fracties van D66, GroenLinks, ONS Voorschoten en de PvdA.

Bij de stemming over deze motie staken de stemmen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van de PvdA, D66, GroenLinks en ONS Voorschoten ervoor hebben gestemd en dat in de eerstvolgende raadsvergadering dus opnieuw over deze motie zal worden gestemd.

De **voorzitter**: Hiermee hebben we de toch wel historische besluitvorming over het Knoop-punt afgerond. De machines kunnen gaan draaien.

7. Integraal Veiligheidsbeleid 2015–2018 (raadsregistratienummer 4319).

Het voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

8. Goedkeuring begroting Stichting Voorschotense Openbare School 2015 (raadsregistratienummer 4298).

De heer **Mol** (VVD): Voorzitter. Staat u ons toe om een heel korte stemverklaring af te leggen? Die heeft geen betrekking op de inhoud van het stuk, maar op de wijze van behandeling. Aangezien we nog enige spreektijd hebben, mag dat misschien even.

De **voorzitter**: Akkoord, ga uw gang.

De heer **In 't Veen** (VVD): Voorzitter. Dan neem ik het woord over. Wij stemmen in met deze begroting. We willen duidelijk aangeven dat wij zeer tevreden zijn over de financiële situatie van de VOS, maar wij zijn wel enigszins teleurgesteld over de gang van zaken. In september hebben wij vragen gesteld over de bruidsschat zelf. Die zijn pas in de afgelopen commissievergadering beantwoord. We hadden daar graag nog over gediscussieerd. Misschien had dat tot een andere uitkomst geleid, maar we gaan ervan uit dat de wethouder in de toekomst zal zorgen voor een tijdige beantwoording van de gestelde vragen, zodat we die onderwerpen tijdig kunnen meenemen, maar wij stemmen dus in met de begroting.

De heer **Prang** (CDA): Voorzitter. Ook de CDA-fractie stemt in met het begrotingsvoorstel zoals het er nu ligt, maar wij vragen wel aandacht voor de tekorten of in ieder geval de dalende overschotten op de exploitatiesaldi die wij zien voor de komende jaren. Bij de beantwoording van de vragen is daar voldoende antwoord op gegeven. Wij hebben er dan ook vertrouwen in dat dit de aandacht heeft van het schoolbestuur.

Mevrouw **Okma** (D66): Voorzitter. Ook wij gaan akkoord met dit voorstel. Wij hebben nog een kleine toevoeging aan wat de heer Prang heeft gezegd. Wij willen graag meegeven dat wij een proactieve houding van de school verwachten ten aanzien van het afnemende kinderaantal, zodat daar tijdig op in wordt gespeeld.

Mevrouw **Schrijver** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Ook wij gaan akkoord met het voorliggende voorstel om de begroting goed te keuren. Wij zijn alleen maar enthousiast over de Stichting Openbare School de VOS, zoals zij zich op dit moment manifesteert.

In stemming komt het aangepaste voorstel.

Het aangepaste voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.

9. Bekrachtiging geheimhouding.

Dit punt is deze keer niet aan de orde.

10. Sluiting

De **voorzitter**: Ik dank u voor uw aanwezigheid en inbreng. Dit was weer een belangrijke vergadering. Ik wens u allemaal wel thuis en een goede nacht.

De **voorzitter** sluit om 23.20 uur de vergadering.

Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 2 april 2015.

De griffier,

De voorzitter,